

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ФРАНЦУЗЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ПОРІВНЯЛЬНИХ ЗВОРОТІВ**

Виконав: студент 2 курсу,
групи 8.0356-ф
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.05 Романські
мови та літератури (переклад
включно), перша – французька
освітньої програми
Мова і література (французька)
Брахімі Ольга Віталіївна

Керівник к.ф.н., доц. Уділова Т.М.

Рецензент к.ф.н., доц. Стуліна Є.В.

Запоріжжя – 2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет іноземної філології

Кафедра романської філології і перекладу

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша - французька

Освітня програма Мова і література (французька)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2020 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
БРАХІМІ ОЛЬГИ ВІТАЛІЇВНИ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Лінгво-культурологічні особливості французьких порівняльних зворотів»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) _____ Уділова Тетяна Миколаївна
к.ф.н., доцент

затверджена наказом ЗНУ від «22» квітня 2020 року № 597-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 08.01.2020

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту): теоретичні засади теорії мовної картини світу; визначення категорії порівняння у логіці, філософії, лінгвістиці; аналіз семантики французьких порівняльних зворотів з сполучником “comme” зі французько-російського фразеологічного словника В.Г. Гака.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) визначити розуміння мовної картини світу; 2) дати визначення терміну «категорія порівняння»; 3) проаналізувати категорію порівняння у філософії, лінгвістиці, логіці; 4) з'ясувати основні способи вираження порівняння; 5) виявити особливості семантики французьких фразеологізмів з сполучником “comme” зі французько-російського фразеологічного словника В.Г. Гака.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Уділова Т. М., к.ф.н., доц.	22.04.2019	22.04.2019
Розділ 1	Уділова Т. М., к.ф.н., доц.	18.06.2019	18.06.2019
Розділ 2	Уділова Т. М., к.ф.н., доц.	25.10.2019	25.10.2019
Висновки	Уділова Т. М., к.ф.н., доц.	12.12.2019	12.12.2019

6. Дата видачі завдання 22.04.2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Срок виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	квітень 2019	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	квітень 2019	виконано
3.	Написання вступу	травень 2019	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	червень 2019	виконано
5.	Написання практичного розділу	серпень 2019	виконано
6.	Формулювання висновків	вересень 2019	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	грудень 2019	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	січень 2020	виконано
9.	Захист	січень 2020	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

О. В. Брахімі

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Т. М. Уділова

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____ (підпис)

Т. М. Уділова

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 84 стор., 68 джерела

Об'єктом дослідження є порівняльні звороти з сполучником “comme”.

Мета роботи: є розкриття особливостей структури й семантики фразеологічних одиниць з сполучником “comme” у французькій мові.

Теоретико-методологічні засади: дослідженням порівняння займалися такі мовознавці А. Потебня, В. Гак, Л. А. Лебедева, А. Назарян, М. Івашова, Ш. Балли, В.В. Виноградов, такі філософи, психологи: Г. Еббінгауз, Д. Дьорнер, К. А. Гельвецій, В. І. Бартон, К. Д. Ушинський.

Отримані результати:

Порівняння – це один з базових прийомів пізнання людиною світу, яке відбувається на основі знаходження тотожності, подібності чи відмінності.

У філософському плані порівняння - процес вивчення за допомогою ототожнення чи протиставлення.

У логіці – це такий логічний прийом, за допомогою якого встановлюється подібність і відмінність предметів, явищ об'єктивного світу.

Відмінність мовного аспекту порівняння від логічного полягає в тому, що логічний аспект завжди є процес, складний рух думки від заданих елементів до тих, що шукають. Мовна ж конструкція фіксує результат порівняння.

Під порівнянням розуміється поняття рівності, нерівності, більшої чи меншої міри якості, що знаходить вираз як у граматичній категорії ступенів порівняння прикметників і прислівників, так і в лексиці і фразеології.

Категорія порівняння може бути виражена на стилістичному, граматичному і лексичному рівнях.

Ключові слова: картина світу, мовна картина світу, порівняння, порівняльний зворот, компаратив, фразеологізм.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I РОЗУМІННЯ КАТЕГОРІЇ ПОРІВНЯННЯ.....	5
I.1 Мовна картина світу.....	5
I.2 Розуміння процесів концептуалізації та категоризації.....	12
I.3 Категорії порівняння у науці.....	14
I.4 Категорії порівняння у лінгвістиці.....	18
I.5 Способи вираження порівняння.....	22
РОЗДІЛ II ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКИХ ПОРІВНЯЛЬНИХ ЗВОРОТІВ	27
2.1 Порівняльні звороти з сполучником “comme”, які починаються з дієслова.....	29
2.2 Порівняльні звороти з сполучником “comme”, які починаються з прикметника.....	45
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
ДОДАТОК А	63

ВСТУП

Однією з найсильніших потреб і головних можливостей людини є його здатність до саморозвитку, отримання нової інформації, пізнання навколишнього світу. Володіючи певним обсягом знань, людина постійно збільшує його за рахунок аналізу навколишньої дійсності, порівняння її нових, ще невідомих йому явищ і образів з тими, які він вже міцно засвоїв і усвідомив.

Важливе місце в процесі пізнавальної діяльності людей завжди займало порівняння.

Порівняння є універсальним поняттям різних наук: математики, логіки, психології, філософії, лінгвістики.

Дослідженням порівняння займалися такі мовознавці А. Потебня, В. Гак, Л. А. Лебедева, А. Назарян, М. Івашова, Ш. Балли, В.В. Виноградов, такі філософи, психологи: Г. Еббінгауз, Д. Дьорнер, К. А. Гельвецій, В. І. Бартон, К. Д. Ушинський.

Актуальність роботи полягає в лінгвокультурологічному аспекті розгляду французьких порівнянь та розкриття особливостей їх структури й семантики.

Наукова новизна полягає у спробі власного дослідження особливостей порівнянь зі сполучником “comme”.

Об'єктом дослідження є порівняльні звороти з сполучником “comme”.

Предметом дослідження є структурні та семантичні характеристики французьких фразеологізмів з сполучником “comme”, взяті з французько-російського фразеологічного словника В.Г. Гака.

Метою дослідження є розкриття особливостей структури й семантики фразеологічних одиниць з сполучником “comme” у французькій мові.

Завдання:

- визначити розуміння мовної картини світу
- дати визначення терміну «категорія порівняння»;

- проаналізувати категорію порівняння у філософії, лінгвістиці, логіці;
- з'ясувати основні способи вираження порівняння;
- виявити особливості семантики французьких фразеологізмів з сполучником “comme” зі французько-російського фразеологічного словника В.Г. Гака.

Матеріалом дослідження стали 660 французьких фразеологізмів зі сполучником “comme” з французько-російського фразеологічного словника В.Г. Гака, словника-довідника лінгвістичних термінів Розенталя, Філософського енциклопедичного словника, Енциклопедії Larousse, Логічного словника-довідника ред. Кондакова Н.И.

Методи дослідження: метод суцільної вибірки прикладів, метод словникових дефініцій, кількісний метод.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання його результатів під час проведення семінарських занять з лексикології та практичних занять з французької мови.

Структура роботи: дане дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, та додатка.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про мовну картину світу, категорію порівняння у логіці, філософії, лінгвістиці, та способи вираження порівняння.

Другий розділ містить власний аналіз фразеологічних одиниць французької мови з сполучником “comme”.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

РОЗДІЛ I

РОЗУМІННЯ КАТЕГОРІЇ ПОРІВНЯННЯ

1.1 Мовна картина світу

У мові відбивається не тільки реальний світ, що оточує людину, не тільки реальні умови життя, аде й суспільна свідомість народу. Його менталітет, національний характер, спосіб життя, система цінностей, світовідчуття, світогляд.

Мова формує особистість людини, носія мови, через щеплені йому мовою і закладені в мові культурну картину світу, менталітет, ставлення до людей та іншого. Крім того, будучи ідеальним психічним феноменом, мова входить в число так званих форм суспільної свідомості, поряд з філософією, релігією, культурою.

На думку Є.М. Верещагіна і В.Г. Костомарова, дві національні культури ніколи не збігаються повністю, - це впливає з того, що кожна складається з національних і інтернаціональних елементів. Сукупності співпадаючих (інтернаціональних) та одиниць, що розходяться (національних) для кожної пари зіставляються культур будуть різними [Верещагин, 1990, с. 26].

Глибина питання стає особливо наочною при зіставленні двох і більше іноземних мов. Одним з перших цю ідею сформулював Вільгельм фон Гумбольдт, який говорив, що «через різноманіття мов для нас відкривається багатство світу і різноманіття того, що ми пізнали в ньому; і людське буття стає для нас ширше, оскільки в виразних рисах даються нам різні способи мислення та сприйняття» [Гумбольдт, 1985, с. 346].

Тому слід визначити, що ж формує менталітет, світогляд та національний характер.

Картина світу – це складно структурована цілісність, що включає три головні компоненти — світогляд, світосприйняття та світовідчуття. Ці

компоненти об'єднані в картині світу специфічним для даної епохи, етносу чи субкультури чином.

У філософському енциклопедичному словнику вказано, що картина світу – це одна з форм світоглядного подання об'єктивної реальності в суспільній свідомості, що являє собою образ дійсності, компонент світогляду; цілісна картина дійсності, насамперед узагальнений образ соціального середовища, що становить вихідну умову людського буття, створюється в процесі практичної діяльності людей. Суб'єктом пізнавальної діяльності, результатом, якої є створенню картини світу, виступає суспільство, що перетворює сфери об'єктивної реальності на поле своєї діяльності. Картина світу являє собою єдність багатьох образів різних ракурсів та аспектів дійсності, що розкриваються в процесі її освоєння. Цей інтегральний образ, який постійно змінюється, не є ідентичним живій картині, що виникає при безпосередньому сприйнятті речей та явищ, оскільки в ньому фіксується вигляд речей та явищ у поєднанні з системою їхніх значень, що складаються в культурі. Картина світу втілює широку панораму дійсності, яка виходить далеко за межі особистого світу індивіда, його власного досвіду, безпосередніх вражень та відчуттів [ФЕС 2002, с. 271].

Формування картини світу відбувається за допомогою різних типів людського пізнання (буденного, наукового, художнього). В життєдіяльності людей картина світу виконує ряд важливих функцій, зокрема наповнює культурним змістом сприйняття навколишніх речей, опосередковує людські комунікації, так як втілює смисловий контекст взаєморозуміння між людьми, сприяє виробленню програми практичної поведінки, орієнтації людини в світі соціальних явищ, у реалізації прийнятого способу життя.

Термін «картина світу» з'явився в кінці XIX - початку XX ст. Одним з перших його вжив німецький фізик Герман Герц стосовно фізичної картині світу, що трактувалася ним як «сукупність внутрішніх образів зовнішніх предметів, з яких логічним шляхом можна отримувати відомості щодо

поведінки цих предметів» [Герц 1959, с. 388]. Приблизно з середини ХХ ст. це поняття стало широко застосовуватися в філологічних дослідженнях.

Створення картини світу полягає у пізнанні людиною об'єктивної реальності.

Російський лінгвіст, Валерій Морковкін виділив джерела її формування:

- вроджене знання - на рівні вродженого знання людина не відрізняється від тварини;
- знання, отримане людиною в результаті його практичної діяльності - досвід взаємодії людини з природою і соціумом;
- знання, отримане з текстів, з якими людина знайомиться протягом свого життя;
- знання, вироблене в процесі мислення;
- знання, яке було вселене рідною мовою - «когнітивний спадок, що надається їй етносом» [Морковкин 1996, с. 32 - 43].

Один з видатних філософів ХХ століття, Мартін Хайдеггер, досліджував питання картини світу. У своїй статті «Час картини світу» Хайдеггер підкреслює, що слово «картина» ми в першу чергу розуміємо як відображення, образ чого-небудь. Будучи зображенням реальності, вона передбачає фіксацію рис, які ми вважаємо найбільш важливими, значущими. Автор дає своє означення поняттю. Картина світу – це позначення суцього в цілому. Вона означає не картину, яка зображує світ, а світ, зрозумілий в сенсі такої картини [Хайдеггер 1993, с. 49-50].

Таким чином, виходить, що картина світу лежить в основі індивідуальної і суспільної свідомості. Також ми можемо говорити про картини світу, властиві представникам різних поколінь, епох, соціальних груп і так далі.

Також заслуговує на увагу вивчення культурної картини світу. У наш час великий інтерес приділяється до геополітичних процесів в світі. Глобалізація і пов'язана з нею зростаюча політична та культурна уніфікація

не тільки не послабили, а навпаки, зміцнили інтерес до національних культур, до рис, які в своїй сукупності утворюють світогляд, уявлення про світ, що об'єднує членів той чи іншої лінгво-культурної спільноти та виділяє її серед інших .

Культурна картина світу – це цілісна система не тільки образів і понять, а й знання народу про світ і місце людини в ньому [Кривошлыкова 2013, с. 91-95].

Культурна картина світу формується в процесі практичної діяльності людей, на основі їх власного досвіду і традицій, успадкованих від попередніх поколінь. Найважливішими компонентами культурної картини світу є простір, час, причина, рух, доля, а її ядром - менталітет. Культурна картина світу виявляється в різних відносинах людини до цінностей, явищ культури, особистості, сім'ї, проявів добра і зла [Кубрякова 1988, с.145-146].

Одним з основних факторів, що формують культурну картину світу, виступають культурні цінності . Ціннісні категорії утворюються в свідомості людини в процесі когнітивної діяльності. Так, на думку видатного культуролога П. С. Гуревича, осягаючи дійсність, людина визначає для себе суттєве і несуттєве, формуючи цілісне ставлення до світу. Таким чином, ціннісні орієнтири виникають не тільки на основі знання та інформації, а й власного життєвого досвіду людини , вони представляють собою особистісно забарвлене ставлення до світу [Гуревич 1995, с. 55].

Отже, дослідження, пов'язані з культурними картинами світу, набувають особливої актуальності. Мова, будучи невід'ємною частиною культури і одним з її основних знарядь, грає величезну роль як у вираженні, так і в формуванні національної картини світу. «Культура народу вербалізується в мові. Саме мова акумулює ключові концепти культури, транслуючи їх в знаковому втіленні - словах. Створювана мовою модель світу є суб'єктивний образ об'єктивного світу. Вона несе в собі риси людського способу осягнення світу, тобто антропоцентризму, який пронизує всю мову » [Маслова 2008, с. 53].

Тема про співвідношення мови і культури належить до числа найбільш обговорюваних в сучасних гуманітарних науках. Інтерес до даної теми виявляється ще в роботах Вільгельма фон Гумбольта. Він назвав мову «духом народу». За твердженням Гумбольта, мова є органом внутрішнього буття. Саме це буття, що знаходиться в процесі внутрішнього самопізнання та прояву. Мова усіма найтоншими фібрами свого коріння пов'язана з народним духом, і чим більше він діє на мову, тим закономірно і багатше її розвиток [Гумбольт 1985, с.349].

Вільгельм фон Гумбольдт був одним з перших лінгвістів, які висунули ідею про взаємозв'язок мови та картини світу. Чіткіше ця думка сформувалась в ХХ столітті. Зокрема, в рамках так званої «гіпотези лінгвістичної відносності», сформульованої американськими мовознавцями Едвардом Сепіром і Бенджаміном Уорфом [Учебные материалы 2019]. Дана гіпотеза заснована на твердженні, що люди бачать світ по-різному - крізь призму своєї рідної мови. У деякому значенні, саме мова визначає спосіб мислення людини, що говорить на данній мові. Так, Б. Уорф застерігав проти вузького розуміння мови як просто «інструменту для відтворення думок» [Уорф 1960, с.188]. Навпаки, граматики сама формує думку, є програмою і керівництвом розумової діяльності індивідуума, засобом аналізу його вражень і синтезу [Уорф 1960, с.196].

Згідно з концепцією Уорфа, світ - це такий собі калейдоскопічний потік вражень, який повинен бути організований нашою свідомістю. А це значить в основному - мовною системою, що зберігається в нашій свідомості [Уорф 1960, с.186].

Таким чином, концепція Сепіра - Уорфа впритул підводить нас до такого поняття, як «мовна картина світу».

Мовна картина світу є суб'єктивним образом об'єктивної реальності, оскільки кожна людина по-своєму і неповторно відтворює світ. Іншими словами, мовна картина світу – це комплекс мовних засобів, у яких відображені особливості етнічного сприйняття світу», це сукупність уявлень

народу про дійсність, зафіксованих в одинцях мови на певному етапі розвитку народу [Попова 2002, с. 5–16].

Саме цим пояснюється те, що кожна національна мова – це універсальна система істин, знань, тощо, зумовлена своєю психологією народу. Мова, через значення слова, представляє той чи інший предмет об'єктивної картини світу. Мовна картина світу відображає у вербальних формах дійсність, яка сприймається свідомістю. [Кубрякова 1988, с. 142].

Німецький мовознавець Лео Вайсгербер писав: Мова дозволяє людині об'єднати весь досвід у єдину картину світу і змушує її забути про те, як раніше, до того, як вона вивчила мову, вона сприймала навколишній світ [Вайсгербер 2004, с. 58].

У статті «Зв'язок між рідною мовою, мисленням і дією» Л. Вайсгербер уже безпосередньо «вписує» картину світу в саму мову, говорячи про неї як про фундаментальну ознаку. На його думку, словниковий склад конкретної мови містить у собі сукупність поняттєвих засобів мислення, які має у своєму розпорядженні мовна спільнота. І залежно від того, як кожен носій мови опановує цей словник, усі члени мовної спільноти оволодівають відповідними засобами мислення [Вайсгербер 2004, с. 75]. А відтак «рідна мова відображає у своїх поняттях певну картину світу і передає її членам мовної спільноти» [Радченко 2006, с. 250].

Наукова еволюція Л. Вайсгербера стосовно концепції картини світу йшла в напрямку від вказівки на її об'єктивно-універсальну основу до підкреслення її суб'єктивно-національної природи. Він уявляв мову як певного «творця світу», залишаючи при цьому в тіні об'єктивний фактор формування картини світу – навколишній світ. Учений припускав, що існує відносна свобода людської свідомості від мовної картини світу, проте в її межах. Та своєрідність особистості, згідно з теорією науки, завжди обмежена національною специфікою її мовної картини світу [Вайсгербер 2004, с. 106].

Мовна картина світу має подвійну природу. З одного боку, умови життя людей, навколишній матеріальний світ визначають їх свідомість і

поведінку, що знаходить відображення в їх мовній картині світу; з іншого - людина сприймає світ переважно через форми рідної мови, семантику і граматику, що детермінує структури мислення і поведінки.

Мовна картина світу – це цілісний, глобальний образ світу, який є результатом всієї духовної активності людини. Вона виникає в людині в ході всіх її контактів зі світом.

Мовна картина світу виконує дві базисні функції:

- інтерпретативну, що забезпечує бачення світу.
- регулятивну, що служить орієнтиром людини в світі.

Крім базових виділяються наступні функції:

- іменування (предметів, ознак, явищ, процесів, станів, відносин, ситуацій, подій і т.д.);
- експлікації результатів категоризації явищ дійсності;
- ідентифікації явищ світу; орієнтації в навколишньому світі, соціалізації, віднесення до певної культури, до певного суспільства [Морковкин 1996, с. 32 - 43].

Кожна природна етнічна мова має особливу картину світу, тобто відображає певний спосіб сприйняття і організацію світу.

Мовна особистість організує зміст висловлювання відповідно до мовної картини світу. Саме в цьому і проявляється специфічне людське сприйняття світу, зафіксоване в мові.

Наявність специфічних мов призводить до виникнення специфічних мовних картин світу у представників різних народів. Але існують також індивідуальні картини світу, які розрізняються у різних людей.

1.2 Розуміння процесів концептуалізації та категоризації

Для пізнання та усвідомлення світу люди використовують порівняння.

Порівняння завжди займало важливе місце в процесі пізнавальної діяльності людей. А. А. Потебня писав, що «Сам процес пізнання є процес порівняння» [Потебня, 1976, с. 332].

Порівняння – один з основних прийомів пізнання людиною об'єктивного світу, яке відбувається на базі розумових процесів категоризації і концептуалізації, знаходження тотожності, подібності чи відмінності.

Категоризація – це порівняння будь-якого пізнаваного предмета, явища, події з однорідними феноменами, знаходження в них подібних або тотожних рис, що дозволяє людині об'єднати їх в одну сферу досвіду або знання, так звану категорією. Процес категоризації супроводжується концептуалізацією і завершується формуванням концепту [Кубрякова 2004, с. 319].

Концептуалізація - це формування у свідомості людини структур знання про об'єктивний світ, «оточених» різноманітними інтерпретаційно-оціночними асоціаціями. Загальні поняття, що передаються даними структурами знання, називаються концептами. Вони можуть бути виражені в образній формі, як сукупність перцепцій, що надходять у мозок від всіх органів почуттів, і у вербальній формі. Знаками концептів першого типу можуть виступати твори всіх видів мистецтва (архітектурна форма, танець, малюнок). В актах мовної комунікації формою об'єктивації (використання, актуалізації) концепту є його ім'я у вигляді слова або словосполучення [Стернин 2005, с. 257].

Існує безліч визначень концепту.

Наприклад, Е. С. Кубрякова називає концепт оперативною змістовною одиницею пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку (*lingua mentalis*), всієї картини світу, відображеної в людській психіці [Кубрякова 1997, с. 90].

В. А. Маслова розуміє концепт як ментальне національно-специфічне утворення, планом змісту якого є вся сукупність знань про даний об'єкт, а планом вираження - сукупність мовних засобів (лексичних, фразеологічних, та інших.)

При цьому Маслова підкреслює, що вважатися концептами можуть не будь-які поняття, а лише найбільш складні і важливі з них, без яких важко собі уявити цю культуру [Маслова 2008, с. 27].

Відсутність єдиного визначення концепту пов'язано багато в чому з тим, що концепт - це складна одиниця, що містить не тільки смисловий, понятійний компонент-основу, а й соціо-психо-культурну частину, яка, за словами В. А. Маслової, не так мислиться носієм мови, скільки переживається їм. Під соціо-психо-культурною частиною автор розуміє характерні для даної культури асоціації, емоції, оцінки, національні образи і конотації [Маслова 2008, с. 35].

Отже, концептуальна система людини неминуче співвідноситься з його приналежністю до той чи іншої культурної спільноті. Це співвідношення передається за допомогою терміна «лінгвокультурний концепт». Лінгвокультурного можна вважати концепти, які мають культурну значимість і виражені в мові. В. В. Червоних порівнює такі концепти з каналом, за допомогою якого ми можемо проникнути в «культурно-історичний пласт ментально-лінгвального комплексу» [Красных 2002, с. 12].

Таким чином, можна говорити про виняткову значущість для пізнання та перетворення світу людини у категорії порівняння, що лежить в основі базових когнітивних процесів - категоризації і концептуалізації.

1.3 Категорія порівняння в науці

Розглядати порівняння, як і будь-яку іншу мовну категорію, однобічно неможливо, оскільки мова тісно пов'язана з різними аспектами людської діяльності, зокрема з когнітивним. Тому для визначення лінгвістичного

статусу порівняння його слід вивчати в тісному зв'язку з філософією та логікою, беручи до уваги той факт, що лінгвістика народжувалася в лоні філософії, а мислення та мова нерозривно пов'язані. Мова є безпосередньою дійсністю думки, оскільки за допомогою мови люди висловлюють та закріплюють результати мислення.

Порівняння є однією з таких інтерпретаційних категорій і носить універсальний характер, так як воно властиво будь-яким видам пізнання, як наукового, так і буденного [Кондаков 1971, с. 568].

Багатоаспектність явища порівняння постійно привертає увагу дослідників. Порівняння можна вбачати буквально у всіх сферах людської діяльності: у науковому пізнанні, літературно-художній творчості, виробничій та побутовій життєвій діяльності. Про порівняння існує безліч праць; воно вивчається не тільки як мовна категорія, а також як категорія філософії, логіки.

Пізнання речей починається з того, що ми їх сприймаємо своїми почуттями, порівнюємо один з іншим. У процесі порівняння встановлюється відмінність даної речі від інших і схожість з подібними їй речами.

Порівнянням ми користуємося не тільки в тих випадках, коли безпосередньо сприймаємо будь-які предмети. Нерідко ми порівнюємо предмети і явища за посередництвом інших предметів і явищ. Так, наприклад, порівняння температури повітря вчорашнього і сьогоднішнього дня ми порівнюємо за допомогою показань термометра.

У логіці, наприклад, порівняння - це такий логічний прийом, за допомогою якого встановлюється подібність і відмінність предметів, явищ об'єктивного світу [Кондаков 1975, с.569].

Важливо відзначити, що знання про відмінності і подібності предметів виконують різні функції в пізнавальному процесі. Пізнання будь-якого предмета і явища починається з того, що ми його відрізняємо від всіх інших предметів і встановлюємо його схожість з родинними предметами.

Отже, відмінності, тобто ті властивості предмета, які і роблять його унікальним, відокремленим від інших, особливо важливі на початкових етапах знайомства з предметом: на етапах відчуття, сприйняття і уявлення. «Я думаю про лева і ясно усвідомлюю його відміну від коня, або про кімнату в готелі, в якій жив останній раз, і я ясно бачу відміну її від мого кабінету», - так аналізує і описує свої уявлення психолог Г. Еббінгауз [Эббингауз. 1998, с.71].

Слід, однак, зауважити, що вже на етапі сприйняття починається процес узагальнення схожих рис предметів, їх категоризація. Здатність до категоризації виступає найважливішим інструментом, за допомогою якого людина систематизує своє оточення, на основі чого він і орієнтується в ньому.

Німецький психолог Дітріх Дьорнер зробив експеримент та пояснив його. Уявімо, що на кожному кроці нам зустрічається річ, яку ми маємо вивчати та запитувати себе чи це не стілець, адже він виглядає дуже схоже на ті екземпляри стільців, з якими ми вже зустрічалися. Нам необхідно абстрактне поняття «стілець», щоб воно дозволяло нам без особливих роздумів використовувати як стілець об'єкт, який ми раніше не бачили [Дёрнер 1997, с.110].

Таким чином, якщо встановлення відмінностей сприяє ідентифікації даного, конкретного предмета, то здатність людини до виявлення подібностей між предметами є важливим показником переходу до узагальнюючої діяльності мислення. Вчені стверджують, що роль такої можливості в процесі пізнання зростає, так як з нею пов'язано поглиблення знань людини про світ, їх систематизація. Це твердження робить логічним висновок про все зростаючий вплив науки на повсякденне життя людей, що підтверджується численними даними [Маслова 2001, с. 148].

У логіці, для того, щоб в результаті порівняння отримали вірні висновки, треба знати правила будь-якого порівняння:

По-перше, потрібно порівнювати такі предмети, які в дійсності мають якісь зв'язки один з одним. Марною тратою часу буде, наприклад, порівняння «розуму» і «яблука» .

По-друге, правильність будь-якого порівняння визначається тим, що ми візьмемо за основу порівняння. Так, порівняння роботи двох команд можна провести за таким кількісним показником: яка команда, наприклад, більше зробила роботи. Але цього не достатньо. Може вийти так, що перша команда зробила більше роботи, ніж друга команда, але в першій команді робота була виконана неякісно. Це означає, що для того щоб порівняння дійсно виявило кращу команду, треба кількісний показник доповнити якісним показником. Вибір показника порівняння має дуже важливе значення в будь-якому порівнянні.

По-третє, порівняння двох або кількох предметів треба робити по одному і тому ж ознакою, взятому в одному і тому ж відношенні. Наприклад, причину утворення пари люди дізналися в результаті порівняння декількох явищ в одному і тому ж відношенні. Людина багато разів спостерігала, що вода в будь-якій посудині, під якою є вогонь, починає кипіти і утворюється пара. Порівнюючи в одному відношенні різні випадки утворення пари, людина прийшла до практично важливого правильного висновку: причина утворення пари - нагрівання води.

По-четверте, кожне порівняння повинно проводитися не за першим-ліпшим ознаками, а за такими ознаками, які мають важливе, істотне значення для порівнюваних предметів [Зеленська 1993, 63-67].

У філософії порівняння - це акт мислення, за допомогою якого класифікується, упорядковується й оцінюється зміст буття й пізнання. Акт порівняння полягає у зіставленні об'єктів задля виявлення їх відношення, рис подібності або рис відмінності між ними; при цьому істотними є умови, чи підстави, порівняння - ознаки, які якраз і детермінують можливі відношення між предметами, оскільки між речами, які порівнюються, повинна бути і відмінність, і схожість, однак те, що є основою порівняння, повинно бути

більш знайомим, ніж те, що підлягає порівнянню. Відповідно, у філософському плані порівняння - процес вивчення за допомогою ототожнення чи протиставлення [Бартон 1978,].

Вагому роль порівняння як засобу пізнання відзначали самі філософи, представники різних філософських концепцій, а саме Ібн Сіна, А. Сен-Сімон, К. А. Гельвецій, Г. В. Ф. Гегель, Ф. Енгельс, К. Д. Ушинський, В. І. Кодухов, В. І. Бартон, І. П. Матвеев та інші.

Тезу про те, що мислення - це порівняння, розвивали у своїх працях А. Сен-Сімон, К. А. Гельвецій, К. Д. Ушинський.

Так, К. А. Гельвецій писав: Усі розумові операції зводяться до спостереження подібностей та відмінностей, відповідностей та невідповідностей, які різні предмети мають між собою й щодо нас, а розум людини є результатом порівняння між собою відчуттів, а здоровий глузд полягає в правильності їх порівняння. Він запевняв, що пізнання сягнуло б своєї межі, коли б розум вичерпав усі можливі випадки порівняння [Гельвецій 1973, с.148-154].

Схожі ідеї знаходимо також в А. Сен - Сімона, який стверджував, що вся робота людського розуму в кінцевому результаті зводиться до порівняння: сказати, наприклад, що якась річ хороша чи погана, означає, що вона краща чи гірша за іншу, з якою її порівнюють [Сен-Сімон 1813, 125].

К. Д. Ушинський теж надавав порівнянню важливого значення в пізнанні: порівняння є основою всякого розуміння й усякого мислення. Усе у світі ми пізнаємо не інакше, як через порівняння, і якщо б ми уявили який-небудь новий предмет, який ми не змогли б ні до чого прирівняти чи ні від чого відрізнити, то ми не змогли б сформуванати про цей предмет жодної думки й не змогли б сказати про нього жодного слова [Философская Энциклопедия 1960—1970].

1.4 Категорія порівняння в лінгвістиці

Результати процесу порівняння знаходять відображення в мові, що дозволяє розглядати порівняння як мовну категорію, що посідають особливе місце в структурі будь-якої мови.

М.І. Конюшкевич вважає порівняння «категорією категорій» і вважає, що всі інші категорії мови їй підпорядковані як її різнорівневі різновиди, як способи подання мовними засобами все тих же самих подібностей і відмінностей [Конюшкевич 2001, с. 82-94].

У лінгвістиці на основі порівняння формується така одиниця, як порівняльний зворот.

Порівняльним зворотом називається образний словесний вираз, в якому одне явище прирівнюється з іншим на основі загальної ознаки. Отримане «зображення» в результаті конкретизується, стає більш яскравим і виразним.

За визначенням М.С. Івашової, «Порівняльний зворот - це частина речення, що складається з словоформи іменника, прикметника або прислівника, одиночної або з залежними словами, що позначає те, з чим порівнюється названий в реченні предмет, ознака або дія». [Івашова 2009]

Тлумачний словник визначає, « Порівняльний зворот – це частина простого речення, яка складається з порівняльного сполучника та порівняльного слова і виражає значення порівняння. Сполучники вказують на три основні функції порівняльного звороту:

- 1) власне – порівняльну (сполучник як) «*Я втомлена як квіти восени*» (Л. Костенко);
- 2) модально – порівняльну (сполучники мов, наче, начебто, ніби, мовби, буцімто і подібні): «*В садках кохалися, цвіли, неначе лілії, дівчата*» (Т. Шевченко);
- 3) порівняльно – об'єктну (сполучники ніж, аніж, як): «*І прозорість стигне у небеснім плесі тонша і ясніша, ніж гострись мечи...* » (Т. Осьмачка).

Повнозначне слово (іменник, прикметник, або прислівник) при порівняльних сполучниках буває одиничним або супроводжуваним залежними від нього словами, : «*Був вогкий день, немовби талий*» (М. Рильський) [АТСУК 2019]

Отже, порівняльним зворотом називається образний словесний вираз, в якому одне явище прирівнюється з іншим на підставі загальної ознаки. Отримане «зображення» в результаті конкретизується, стає більш яскравим і виразним. У французькій мові порівняльний зворот вводиться в речення за допомогою порівняльних сполучників: *tel, aussi...que, autant...que, plus...que, moins... que* та інші. [Ortolang 2019]

Найбільш затребуваним сполучником є сполучник *comme*.

Ще одне поняття, яке необхідно розглянути, - компаратив. У морфології він визначається як вищий ступінь прикметника або прислівника, граматична категорія прикметника або прислівника, що означає велику ступінь прояву ознаки (наприклад, *plus grand que, moins interessant que, aussi vite que*). Форма вищого ступеня, або компаратив, - це форма прикметника або прислівника, що означає, що названа якісна ознака представлена більшою мірою, ніж та ж ознака, названа формою звичайного ступеня. Форма вищого ступеня не має морфологічних значень роду, числа, чи відмінка і відноситься до морфологічного розряду незмінних слів. [Шаповалова 1998]

У лінгвістиці, для опису одиниць різного рівня і структури, поняття «компаративна одиниця» поширилося на порівняльні звороти, до складу яких входить прикметник з порівняльним ступенем. Наприклад: *Pierre est plus grand que moi*.

Розглядаючи порівняння, не можна залишити поза увагою питання про різницю порівняння від метафори.

Метафора - мовне явище, яке перебуває структурно і семантично досить близько до порівняння. Часто метафору так і називають: «приховане порівняння». Згідно з визначенням, даному в словнику-довіднику лінгвістичних термінів, метафора - це вживання слова в переносному

значенні на основі подібності в якомусь відношенні двох предметів або явищ. [Словарь-справочник лингвистических терминов 2019]

Метафора - один з найбільш поширених тропів, так як схожість між предметами або явищами може базуватися на самих різних рисах.

І метафора, і велика частина порівнянь є образними. Образність і є метафоризацією, тому в конструюванні подібних порівнянь обов'язково беруть участь механізми метафоризації. [Мацько 2003]

Також, можна сказати, що якщо в порівнянні відбувається зближення двох об'єктів на підставі загальної ознаки, то в метафорі спостерігається накладення одного об'єкта на інший. Цим вони і відрізняються.

Серед порівняльних зворотів особливо виділяються стійкі порівняння, які є носіями культурних кодів, висловлюють у вигляді своїх образів національну специфіку і менталітет того чи іншого народу.

Визначення стійким порівнянням дала Л. А. Лебедева: Стійкі порівняння трактуються сьогодні як стійкі, відтворювані, частково або цілісно переосмислення експресивні одиниці мови, що володіють формальними ознаками порівняння у вигляді порівняльних сполучників або представлені іншими порівняльними конструкціями. [Лебедева 1999]

Говорячи про порівняння як про мовне явище, не можна не відзначити різницю між індивідуальними і стійкими порівняльними конструкціями. Якщо перші носять ситуаційний, випадковий характер, то другі відрізняються високою частотністю в розмовній мові і в роботах письменників. Вони відрізняються яскраво вираженим національною своєрідністю. Це зумовило появу лінгвокультурологічного напрямку у вивченні порівняльних конструкцій, особливо стійких, так як вони вербалізують культурно значимі концепти та сприяють формуванню етномовної картини світу. Стійкі порівняння є одним з яскравих образних засобів, здатних дати ключ до розгадки національної свідомості. [Шаповалова 1998]

Стійкі порівняння являють собою «широкий пласт активно вживаних одиниць мови, що є значною частиною фразеології будь-якої мови» [Виноградов 1969].

В. В. Виноградов характеризував стійкі порівняння як особливий тип фразеологічних конструкцій, в якому внутрішня умовність фрази визначається традиційної національної специфічністю і експресією образу [Виноградов 1969, с.15].

Однак треба мати на увазі, що далеко не всі порівняння можуть бути фразеологізмами. Часто вони бувають індивідуально-авторськими.

Для ілюстрування цього ми маємо приклад з творчості В. Гюго: *Ce jardin ... etait une broussaille colossale, c'est-a-dire quelque chose qui est impenetrable comme une foret, peuple comme une ville, frissonnant comme un nid, sombre comme une cathedrale, odorant comme un bouquet, solitaire comme une lombe, vivant comme une foule.*

У цьому уривку автор використав порівняння. І хоча всі вони й образні, але жодне з них не є фразеологізмом тому, що у жодного немає стійкості.

А фразеологізм, як відомо, – це стійке словосполучення, яке ще називають фразеологічним зворотом чи крилатим висловом. Через те, що фразеологізм найчастіше неможливо перекласти дослівно тому, що втрачається сенс, то можуть виникати труднощі перекладу і розуміння. Фразеологізми надають мові яскраве емоційне забарвлення. [Огольцев 1973]

Отже, порівняння-фразеологізми - це образні порівняння, що склалися в мові як фразеологічні одиниці, що ввійшли в словниковий склад даної мови. [Назарян 1965, с.7]

Розглянувши основні визначення, пов'язані із суттю категорії порівняння у лінгвістиці, можна зробити наступні висновки.

Порівняння - це можливість за допомогою мовних засобів висловити зіставлення в мові.

Порівняльний зворот - це член речення, що входить в структуру речення. Порівняльний зворот може виконувати синтаксичні функції додатка, відокремленої або не відокремленої обставини.

Компаратив - ступінь порівняння прикметників і прислівників, вищий та найвищий ступінь.

Не всі порівняння відносяться до фразеологізмів.

Фразеологізм - відтворювана одиниця мови з двох або більше слів, цілісна за своїм значенням і стійка за складом та структурою.

А порівняльні фразеологічні звороти – це образні порівняння, що склалися в мові як фразеологічні одиниці, які належать до словникового складу даної мови.

1.5 Способи вираження порівняння

Багатоаспектність процесу пізнання і його аналізу формує і багатозначність підходів при визначенні співвідношення категорії порівняння з іншими категоріями. Наприклад, категорія порівняння інтерпретується як синтез категорій якісних і кількісних.

Категорія порівняння співвідноситься також з категоріями інтенсивності, градуальності, міри, норми. Крім того, способи вираження категорії порівняння в більшості випадків оціночні, експресивні, емоційні, тому що порівняння використовується перш за все в прагматичних цілях, щоб справити враження, враження на співрозмовника, крім того воно надає висловом індивідуальний, суб'єктивний, оцінний характер, висловлюючи ставлення мовця до висловлення. [Петроченко 2002, с. 45-50]

Співвідносність категорій видається неоднорідною і повинна визначатися конкретною ситуацією спілкування. Найбільш часто аналізуються ситуації, коли схожість або відмінність порівнюваних об'єктів може бути кількісною або якісною, якщо намагаються визначити більш-менш високий ступінь якості їх загальної властивості.

З аналізу процесу порівняння, тобто того, що і з чим порівнюється, випливає, що порівнюється кількість і якість об'єктів дійсності. Якість порівнюється в аспекті її наявності чи відсутності, а також ступеня наявності, інтенсивності, тобто кількісної характеристики якості, яка в процесі зміни інтенсивності, градуальності, через етап міри, норми переходить в іншу якість.

Відповідно до закону переходу кількісних змін у якісні, нову якість утворюють в результаті перебудови структури об'єкта, яка, в свою чергу, є результатом кількісних змін, які досягли певної порогової величини. Міра передає кількість, обмежену певними межами, за рамками яких змінюється якість. [Прокопчук 2000, с.115]

Виходячи зі сказаного, можна розглядати категорію порівняння як субкатегорію категорії кількості, що співвідноситься з іншими категоріями (наприклад, якості) і субкатегорій категорії кількості (наприклад, інтенсивності, градуальності, ступеня, міри).

У лінгвістиці категорія порівняння досліджується як функціонально-семантична і найчастіше аналізується з позиції теорії функціонально-семантичного поля. Категорія порівняння відображає процес порівняння.

Французький тлумачний словник інтерпретує порівняння як: відношення подібності, що існує між двома членами висловлювання завдяки третьому члену (*comme, ainsi que, ...*). Це є зіставлення з метою визначити схожість чи відмінність (між багатьма людьми або предметами), як риторичну фігуру, яка встановлюється за допомогою слова (дodatка, введеного за допомогою "*entre*", "*de*", "*avec*") зіставлення подібності (між двома об'єктами). [Larousse 2019]

Категорія порівняння може бути виражена на лексичному, лексико-граматичному, граматичному (морфологічному і синтаксичному) і стилістичному рівнях.

До лексичних способів вираження порівняння слід віднести, перш за все, корелятори або компаратори (*outils de comparaison*). Найбільш поширеними з них є сполучник *comme*:

- Він може вживатися самотійно: *Tu travailles comme tu parles*;
- Входити до складу сполучникових і прийменникових конструкцій: *comme si, comme pour*;

Бути посиленням іншими службовими словами: *comme aussi, comme d'ailleurs*. [Гавриленко 2010]

Comme має безліч субститутів за формою:

- Простих: *le même, ainsi, si, tant, autant, plutôt, à mesure, selon*,
- Складних: *à l'exemple de, à l'instar de, comparativement à, à la façon de, pareil à, semblable à, ainsi que, de même que*;
- Бінарних: *autant ... autant, plus ... plus, tel ... tel*.

Багато лексичних одиниць несуть порівняння в своїй семантиці: *similitude, égalité, semblance; même, équivalent, différent; pareillement; paraître, ressembler, passer pour*. Деякі мають значення ступеня порівняння (*aîné, majeur, intérieur*), деякі передають дане значення в певному контексті (*premier, préféré, unique*).

До лексико-граматичних способів вираження порівняння можна віднести іменники, що вживаються в якості прикметників, наприклад, для позначення кольору: *robe citron*, а також якісні прикметники: *beau, fort, petit*. До цієї групи можна приєднати вирази, які передають різну ступінь градації:

- *assez fort* (інтенсивна),
- *un peu fort* (зменшувальна),
- *trop fort* (перебільшена),
- *encore plus fort* (прогресивна),
- *encore moins fort* (регресивна),
- *tout à fait fort* (абсолютна).

До граматичних способів вираження порівняння, перш за все, слід віднести ступені порівняння:

- вищий, що має три види: *plus fort, aussi fort, moins fort*, які можуть бути посилені спеціальними прислівниками: *beaucoup plus fort*.
- найвищий, що має дві форми: *le plus fort, le moins fort*.

Найвища форма може набувати абсолютне значення за допомогою спеціальних прислівників: *absolument fort, vachement malade*, або інфінітивних конструкцій: *belle à ravir, laid à faire peur*.

Грамматичні форми вищого та найвищого ступенів у французькій мові є аналітичними, крім кількох винятків (*meilleur, moindre ...*). Однак, існують морфологічні форми, в яких порівняння виражено суфіксами з зменшувальним (*grandet, bleuâtre, vieillot, noiraud*) або з підсилювальним значенням: (*richissime*), а також префіксами (*archi-vieux, ultra-gauche, sur-humain, super - fort, extra-fin, macrocosmique, microélémentaire*).

На синтаксичному рівні порівняння виражається всіма видами граматичного зв'язку.

На стилістичному рівні порівняння може бути виражено персоніфікацією, алегорією, антитезою, і особливо, метафорою і порівнянням. Порівняння є образним, має трьохелементну структуру. Метафора складається з двох (компаранта і компарата) або навіть одного елемента (тільки компарата), що збільшує образність порівняння, але зменшує ступінь або можливість розуміння. [Дудик 2005]

Отже, в першому розділі були розглянуті головні теоретичні поняття. Картина світу є цілісністю, яка включає в себе світогляд, світосприйняття та світовідчуття. Розрізняють поняття культурна картина світу та мовна картина світу. Культурна картина формується на основі традицій та досвіду поколінь, та культурних цінностей. Мовна картина є сукупністю уявлень, які відображаються у вербальних формах дійсності, яка сприймається свідомістю.

Люди пізнають світ, знаходячи подібності чи відмінності. Тобто дійсність сприймається за допомогою порівняння. Різні науки використовують порівняння у своїх цілях. Так, наприклад у логіці, порівнянням називають прийом, за допомогою якого встановлюється подібність і відмінність предметів, явищ об'єктивного світу. У філософії, це акт мислення, за допомогою якого класифікується, упорядковується й оцінюється зміст буття й пізнання.

У лінгвістиці порівняння може бути виражене на лексичному, лексико-граматичному, граматичному (морфологічному і синтаксичному) і стилістичному рівнях.

РОЗДІЛ II. ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІВНЯЛЬНИХ ЗВОРОТІВ

Як вже зазначалося вище, порівняння відіграє величезну роль в житті і діяльності людини: порівняння застосовується як метод пізнання дійсності, що веде до встановлення характерних ознак предмета.

У плані вираження фразеологічні одиниці являють собою визначену структурно- граматичну побудову, яка сконструйована за моделями вільних словосполучень або речень. Загальновідомо, що фразеологізми за своєю структурою не відрізняються від звичайного словосполучення. Вони побудовані за моделями тих чи інших вільних синтаксичних конструкцій, які існують в мові.

Перш ніж робити аналіз компонентів, слід розглянути лінгвістичну сутність порівняння, що є головним елементом при вивченні фразеологізмів із загальним значенням порівняння. Порівняння в плані вираження – це зіставлення одного предмета з іншим, який має загальні риси з першим. Порівняння в плані вираження – це конструкція, яка складається з чотирьох елементів:

- I-го елемента – назви предмета який порівнюється з другим предметом (предмет порівняння або порівняльне).
- II-го елемента – назви предмета, з яким порівнюється перший предмет (порівняльна частина).
- III-го елемента – назви ознаки якості, дії, на яку орієнтується порівняння (основа порівняння).
- VI-го елемента – засіб вираження компаративного значення, який ще називається компарат. [Розенталь 1985]

Засоби вираження порівняння співвідносні з різними рівнями мови: синтаксичним, морфологічним, лексичним. Порівняння виконує дві функції в мові: логіко-інтелектуальну, тобто є методом пізнання об'єктивної дійсності та експресивну, тобто сприяє образності мови.

Аналіз компонентів фразеологічних одиниць із загальним значенням порівняння дозволяє глибше розглядати їх структурно-семантичні якості і встановлювати їх структурно- семантичні моделі.

При аналізі Французко-російського фразеологічного словника [Французско-русский фразеологический словарь 1963] методом суцільної вибірки були зібрані словосполучення, що послужили матеріалом для дослідження. Загальна кількість склало 600 порівняльних конструкцій. Тобто, порівняльні звороти з сполучником "comme", Які починаються з прикметника - 270, та порівняльні звороти з сполучником "comme", які починаються з дієслова - 330.

У даній роботі був реалізований наступний алгоритм аналізу прикладів використання порівнянь:

- Розділити усі порівняння на ад'єктивні (до компонентного складу яких входить прикметник) та дієслівні.
- Визначити тематичні групи порівнянь за спільним компаратом.
- Дати приклад з кожної тематичної групи
- У наданому прикладі визначити елементи порівняння
- Виявити лінгвокультурологічні особливості порівняння

2.1 Порівняльні звороти з сполучником “comme”, які починаються з дієслова

Перш ніж перейти до аналізу визначимо тематичні групи спільного компарату порівняльних зворотів з дієсловом:

- Компарат який позначає етнічну приналежність;
- Компарат, який позначає біблійну тематику;
- Компарат, який позначає історичну тематику;
- Компарат, який позначає рослинний світ;
- Компарат, який позначає тваринний світ;

- Компарат, який позначає частини тіла;
- Компарат, який позначає явища природи;
- Компарат, який позначає предмети побуту;
- Компарат, який позначає архітектурні вироби чи будови;
- Компарат, який позначає свята;
- Компарат, який позначає професії чи вид діяльності;
- Компарат, який позначає почуття;
- Компарат, який позначає дію;
- Компарат, який позначає зброю;
- Компарат, який позначає засоби пересування;
- Компарат, який позначає предмети загального вжитку;
- Компарат, який позначає музичні інструменти;
- Компарат, який позначає одяг чи тканину;
- Компарат, який позначає казковий світ;
- Компарат, який позначає речовини та матеріали;
- Компарат, який позначає їжу;
- Компарат, який позначає людські якості;
- Компарат, який позначає хвороби;
- Компарат, який позначає кількість;
- Компарат, який позначає іграшки;
- Компарат, який позначає косметичні засоби;

У даній роботі порівняльні звороти зі сполучником “comme” згруповані за спільним компаратом. Таким чином усі порівняння поділяються на 26 тематичні групи.

Група 1. Порівняння з компаратом, що позначає етнічну приналежність

- *Parler français comme un Basque espagnol*

Розмовляти французькою як баск з Іспанії. Тут дієслово «parler» є основою порівняння. Порівняльна частина «un Basque espagnol» означає, що

людина погано розмовляє французькою, та незрозуміло для співрозмовника. Була гіпотеза про походження цього виразу. Воно засвідчується з 1640 року. Тож, само собою зрозуміло, що баск на іспанській стороні кордону не володіє французькою мовою. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

- *Boire comme un Polonais*

Пити як поляк. Тут дієслово «boire» є основою порівняння. Порівняльна частина «un Polonais» означає національність, походження людини.

Витоки цього виразу сягають епохи Наполеона. Напередодні битви Наполеон дав своїм солдатам вільний час для розваг. У день бою лише польські війська змогли взяти на себе свої функції. Французи були п'яні. Тому цей вираз означає «пити, але відповідально».

- *Travailler comme un nègre*

Працювати як негр. Тут дієслово «Travailler» є основою порівняння. Порівняльна частина «nègre» означає темношкіру людину африканського походження. Актуальність рабської праці африканців зникла, але вираз залишився. Раби виконували найскладнішу роботу, яка була відведена саме для них. Тому цей вираз означає «важко працювати без перепочинку».

Група 2. Порівняння з компаратом, що позначає біблійну тематику

- *Crier comme le diable*

Кричати як чорт. Тут дієслово «crier» є основою порівняння. Порівняльна частина «le diable» означає потойбічну істоту. Вираз означає кричати дуже голосно. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

- *Souffrir comme un damné.*

Страждати як проклятий. Тут дієслово «souffrir» є основою порівняння. Порівняльна частина «un damné». Цей вираз походить з Біблії, де "проклятий" позначає людину, яку Бог засудив до болю та пекла, а отже, терпіти муки страждання після смерті замість того, щоб йти в Рай.

- *Pleurer comme une Madeleine*

Плакати як Марія Магдалена. Тут дієслово «pleurer» є основою порівняння. Порівняльна частина «Madeleine» означає жінку, яка переповнена каяттям, так плакала перед Христом, зізнавшись перед ним у своїх гріхах, що вона змогла помити ноги своїми сльозами. Цей вираз означає плакати безперестанку.

Група 3. Порівняння з компаратом, що позначає історичну тематику

- *Boire comme un templier*

Пити як тамплієр. Тут дієслово «boire» є основою порівняння. Порівняльна частина «un templier» означає лицаря, який захищає храми. Цей вираз походить з 16 століття. Його застосовують до людини, що занадто багато п'є, надмірно п'є. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

- *S'en soucier (s'en moquer) comme de l'an quarante*

Насміхатися як сороковий рік. Тут дієслово «s'en moquer» є основою порівняння. Порівняльна частина «l'an quarante» означає рік, коли люди чекали кінця світу.

Цей вираз походить з 1040 року. Люди вірили, що цього року настане кінець світу. Але ніякої катастрофи не сталося. Та люди використали цю дату, щоб висміяти щось, що не сталося, або це не мало значення.

Група 4 . Порівняння з компаратом, що позначає рослинний світ

- *Aller et venir comme pois en pot*

Пересуватися туди – сюди як горох у горщику. Тут дієслово «aller et venir» є основою порівняння. Порівняльна частина «pois» означає горох, що вільно пересувається у горщику . Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Dormir comme une souche*

Залишатися як колода. Тут дієслово «rester» є основою порівняння. Порівняльна частина «une souche» означає колоду яка нерухома. Тобто цей вираз означає «спати в цілковитій нерухомості», дуже глибоко спати, будучи загалом абсолютно нерухожим.

- *Trembler comme la (une) feuille*

Колихатися як листок. Тут дієслово «Trembler» є основою порівняння. Порівняльна частина «feuille» означає листя дерева, яке тремтить під дією від вітру. Вираз «тремтіти, як лист» використовується метафорично, щоб означати "тремтіти під дією страху, дуже боятися".

Група 5. Порівняння з компаратом, що позначає тваринний світ

- *Vivre comme une taupe*

Жити як кріт. Тут дієслово «vivre» є основою порівняння. Порівняльна частина «une taupe» означає крота, що живе самотньо подалі від усіх. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Arriver comme un chien dans un jeu de quilles*

Прийти як собака під час гри в кеглі. Тут дієслово «arriver» є основою порівняння. Порівняльна частина «un chien dans un jeu de quilles» означає собаку яка хоче пограти в м'яч, але заважає грі.

Цей вираз датується 18 століттям. Тоді гра в кеглі набула свого піку популярності. Буолінг дуже чутливий до найменшого руху, чи раптового жесту. Тому можна сказати, що собака би заважала грі. Цей вираз можна перекласти як невчасно прийти, та бути недоречним.

- *Bailler comme une carpe*

Позіхати як короп. Тут дієслово «bailler» є основою порівняння. Порівняльна частина «une carpe» означає велику рибу, що повинна відкривати дуже широкий рот для годування. Дійсно, короп, та всі інші риби постійно широко відкривають рот, щоб дихати та годуватися. Тому цей вираз можна перекласти як позіхати часто та широко відкриваючи рот.

Група 6. Порівняння з компаратом, що позначає частини тіла

- *Aimer comme la prune de ses yeux*

Тут дієслово «aimer» є основою порівняння. Порівняльна частина «la prune de ses yeux» означає зіницю або маленького чоловічка.

Цей вираз датується початком 14 століття та має два походження. Коли людина дивиться на когось, хто їй подобається, то її зіниця розширюється та

можна побачити віддзеркалення коханого у подібі маленького чоловічка у оці.

Друге значення слова «*grunelle*» означає зіницю. Око це єдиний орган, який дозволяє нам бачити, та має велику цінність для людини. Отож, у першому значенні цей вираз можна перекласти як «любити як чоловічка у оці», та за другим тлумаченням «любити як зіницю ока». Останній переклад є більш влучним в українській мові. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

- *Aller comme les doigts dans le nez*

Пройти як пальці у носі. Тут дієслово «*aller*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*les doigts dans le nez*» означає дитячу поведінку, коли дитина грається пальцями у носі.

Цей вираз виник у 1912 році. Його запозичили з кінного спорту. Жокей замість того, щоб приділити увагу перегонам, займається дитячою забавою, та перемагає перегони. Це кумедний образ, який показує безтурботність, велику легкість з якою жокей виграє гонку.

- *Arriver comme un cheveu dans le soupe*

Прийти як волосина у супі. Тут дієслово «*arriver*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*cheveu dans le soupe*» означає прикрість, коли ми знаходимо волосину и супі.

Вперше цей вираз згадується на початку 20 століття. Він символізує той жах, коли господиня перед гостем ставить тарілку з їжею, і помічає там недоречну волосину. Цей вираз можна перекласти як з'явитися невчасно чи недоречно.

Група 7. Порівняння з компаратом, що позначає явища природи

- *Aller comme le vent*

Мчати як вітер вихором. Тут дієслово «*aller*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*le vent*» означає швидкий потік повітря.

Вперше цей вираз можна знайти у "Словнику Французької академії" 1932-1935 років. Швидкість бігу людини, коня, чи взагалі будь-якої живої

істоти порівнюється зі швидким вітром. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Tomber comme de la lune*

Впасти як з луни. Тут дієслово «Tomber» є основою порівняння. Порівняльна частина «la lune» означає супутник землі, але синонімічно символізує людину глибоких думок та мрій. Цей вираз можна перекласти як дивуватися раптовій появі події.

- *Se ressembler comme deux gouttes d'eau.*

Бути схожим як дві краплі води. Тут дієслово «se ressembler» є основою порівняння. Порівняльна частина «deux gouttes d'eau» символізує схожість.

Походження цього виразу сягає 15 століття. Вода будучи однорідною, розподіляється на краплі аналогічного розміру та складу.

Вираз можна перекласти як бути дуже схожим.

Група 8. Порівняння з компаратом, який позначає предмети побуту

- *Gagner comme dans un fauteuil*

Виграти як у кріслі. Тут дієслово «gagner» є основою порівняння. Порівняльна частина «un fauteuil» означає крісло у якому сидять глядачі під час змагань.

Цей вираз датується початком 20 століття, та походить з кругів відвідувачів змагань. Він показує образ людини, якій вдається виграти гонку, залишаючись зручно сидіти на своєму кріслі, символізує відсутність зусиль для отримання результату. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Parler comme un livre*

Розмовляти як книга. Тут дієслово «parler» є основою порівняння. Порівняльна частина «un livre» означає гарну промову як у книжках.

Вираз походить з XVII століття. У той час книжки, викликали певне захоплення, оскільки в той час література була зарезервована лише для великих розумів. Тому людина яка вміла читати, вважалась дуже розумною. Простий народ захоплювався промовами людей, хто стояв з книжкою. Цей вираз можна перекласти як розмовляти рівно, без зупинок.

- *Boire comme un tonneau*

Пити як бочка. Тут дієслово «boire» є основою порівняння. Порівняльна частина «un tonneau» означає бочку, в яку можна вмістити багато рідини. Цей вираз стосується людини, яка вживає занадто багато алкоголю та ніколи не припиняє пити. Можна перекласти як пити без зупинки.

Група 9. Порівняння з компаратом, який позначає відчуття

- *Se porter comme un charme*

Тут дієслово «se porter» є основою порівняння. Порівняльна частина «un charme» означає два поняття.

Перше: французьке слово «charme» походить від латинського «carmen», що означає пісню чи заклик. Дійсно, «чарівність» викликає магію. Таким чином, людина, що «поводить себе як чарівність», могла отримати «добрі заклинання», які завжди підтримували б її здоров'я.

Друге поняття, це «se porter comme un chêne», поводитися як дерево, що означає мати гарне здоров'я. З роками «un chêne» перейшло у «un charme». Таким чином ми маємо два поняття на цей вираз. Обидва вираза перекладаються як гарно себе почувати.

- *Aimer comme la colique*

Любити когось як коліку. Тут дієслово «Aimer» є основою порівняння. Порівняльна частина «la colique» означає біль у животі.

Цей вираз народився під час епідемії дизентерії у 6 столітті. Люди страждали від болю у животі, та інших захворювань у той час. Тому цей вираз можна перекласти як ненавидіти, відчуваєте сильну неприязнь по відношенню до чогось. [Les mots surannés 2019]

Група 10. Порівняння з компаратом, що позначає архітектурні вироби та будови

- *Aller (bien) comme le Pont-Neuf*

Почувати себе як Понт Неф. Тут дієслово «aller» є основою порівняння. Порівняльна частина «le Pont-Neuf» означає архітектурний виріб у Франції.

Походження цього виразу сягає 17 століття. В Парижі, на вершині Іль-де-ла-Сіте, Анрі III розпочав будівництво Понт-Неф в 1578 р. На відміну від інших мостів Парижа, побудованих з дерева, та які підтримували житла. Їх вага часто була причиною обвалення. Але Понт-Неф цей був зроблений з камня. Він перетворився на популярне місце для прогулянок та розваг.

Незважаючи на те, що він зберіг свою первісну назву, це найдавніший міст Парижа, який залишився недоторканим до нашого часу.

Оскільки міст витримав значні повені без серйозних збитків, парижани змогли підтвердити її міцність. Так народилося порівняння.

Тому можна перекласти цей фразеологізм як почувати себе чудово, бути незламним. Він має позитивну оцінку.

- *Entrer comme dans un moulin*

Увійти як в млин. Тут дієслово «*entrer*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*un moulin*» означає млин.

Цей вираз походить з 19 століття. З початку він був «*entrer comme un âne dans un moulin*» (входити як віслук на млин), але з часом «*un âne*» спростували. Загалом, на млині працювали віслюки, приводили у дію потрібні механізми, завозили зерно. Ніхто не переймався як вони почувуються. Віслюки мовчки працювали. Тому цей вираз можна перекласти як увійти неввічливо, без стуку, не привітавшись.

- *Souffler comme une forge*

Хропіти як кузня. Тут дієслово «*souffler*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*une forge*» означає шумну кузню.

Походження цього виразу датується 12 століттям. У ковальській майстерні вдарять метал, для його перетворення. Це виробляє гучний шум. Тому цей вираз можна перекласти як галасливе місце.

Група 11. Порівняння з компаратом, що позначає титули, професії, вид діяльності

- *Dormir comme un prince*

Спати як принц. Тут дієслово «dormir» є основою порівняння. Порівняльна частина «un prince» означає королівську особу. У королівських осіб завжди є багато служниць, які роблять затишок та комфорт. Тому можна перекласти цей фразеологізм як гарно спати по-королівськи та висипатися. Він має позитивну оцінку.

- *Jurer comme un charretier*

Лаяти як кучер. Тут дієслово «jurer» є основою порівняння. Порівняльна частина «un charretier» означає людину що керує повозкою.

Цей вираз бере свій початок з 12 століття. Кучер завжди мотивував мулів та віслуків рухатися за допомогою лозин та грубого ставлення до тварин. Фразеологізм можна перекласти як використовувати брудну лексику та грубість.

- *Fumer comme un pompier*

Диміти як пожежник. Тут дієслово «Fumer» є основою порівняння. Порівняльна частина «un pompier» означає пожежника, який знаходиться у диму.

Цей вираз бере свій початок ще з часів, коли пожежники ще не мали вогнезахисного одягу. Вони носили обмундирування, яке вони розпорошували, перш ніж увійти в полум'я. При високій температурі ця вода перетворювалася на пари, дим ніби витікав з них.

Група 12. Порівняння з компаратом, що позначає зброю

- *Tomber comme une bombe*

Падати як бомба. Тут дієслово «tomber» є основою порівняння. Порівняльна частина «une bombe» означає бомбу чи важкий предмет.

Вираз датується кінцем 17 століття, незабаром після винаходу перших мінометів та їх снарядів (бомб). Він використовується для опису інформації чи чогось такого несподіваного, наприклад вибуху, спричиненого бомбою. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як падати стрімко та швидко. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Rimer comme hallebarde*

Римувати як між словами алебарди і милосердя. Тут дієслово «Rimer» є основою порівняння. Порівняльна частина «hallebarde et miséricorde» означає речі, які зовсім різні.

Клод Ганьєр у своїй книзі «Pour tout l'or des mots» [Gagnière 1996] пояснює походження цього виразу:

У 1727 році в Парижі помер швейцарський охоронець церкви Сен-Еташ, якого звали Мардош. Невеликий торговець на ім'я Бонбель хотів скласти вірш. Не знаючи про мистецтво виготовлення хробаків, він звернувся до вуличного рифмоплета. Він або через некомпетентність, або знушаючись над ним навчив його, щоб дві строчки римувалися між собою, треба, щоб останні три букви були подібними. Таким чином у Бонбеля вийшов вірш над яким всі сміялися. Таким чином ф виник вислів. Його можна перекласти як вірш, який зовсім не римується. [Expressions françaises 2019]

Група 13. Порівняння з компаратом, що позначає засоби пересування

- *Arriver comme un bolide*

З'явитися як швидкісна машина. Тут дієслово «Arriver» є основою порівняння. Порівняльна частина «un bolide» означає швидкісну машину. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як впасти з неба як сніг, раптом з'явитися. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Fumer comme une locomotive*

Тут дієслово «Fumer» є основою порівняння. Порівняльна частина «une locomotive» означає локомотив чи поїзд. Цей вираз позначає локомотив, який коли їде, то випускає багато диму. Таким виразом можна назвати людину, яка дуже багато палить.

Група 15. Порівняння з компаратом, який позначає предмети загального вжитку

- *Porter comme une relique*

Носити як реліквію. Тут дієслово «porter» є основою порівняння. Порівняльна частина «une relique» означає коштовний виріб. Тобто можна

перекласти цей фразеологізм як носити як святиню чи коштовність. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

Passer comme une lettre à la poste

Пройти як лист на пошті. Тут дієслово «passer» є основою порівняння. Порівняльна частина «une lettre» означає лист який легко проходить у скриньку на пошті.

Цей вираз, що датується 19 століттям. Порівнюється рот та поштову скринька. Поштова скринька, здається, ковтає конверти дуже швидко, без труднощів. Тому цей вираз можна перекласти як зробити щось без проблем, швидко.

- *Chanter comme une seringue*

Співати як шприц. Тут дієслово «Chanter» є основою порівняння. Порівняльна частина «une seringue» означає медичний інструмент.

Вираз походить з 19 століття, та залишається незрозумілим звідки він пішов. Одна з гіпотез полягає в тому, що в той час «шприцем» називали людину, сповнену дурістю, яка не в змозі гарно співати. Інша гіпотеза ґрунтується на фонічній аналогії між sirène та serin. цей вираз перекладається як дуже погано співати.

Група 16. Порівняння з компаратом, який позначає музичні інструменти

- *Arriver comme tambourin à noces*

Прийти як бубен на весілля. Тут дієслово «arriver» є основою порівняння. Порівняльна частина «tambourin» означає музичний інструмент. Під час весілля музиканти використовують різні музичні інструменти, але завжди має бути присутнім бубен. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як прийти вчасно як бубен на весілля. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

Група 17. Порівняння з Компаратом, який позначає одяг чи тканину

- *Aller comme un gant*

Пасувати як рукавичка. Тут дієслово «aller» є основою порівняння. Порівняльна частина «un gant» означає рукавичку. Рукавичка добре облягає руку, та пасує. Тому можна перекласти цей фразеологізм як влаштовувати, підходити, припасти впору як рукавички. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

- *Aller comme un pardessus à un canard.*

Пасувати як качці пальто. Тут дієслово «aller» є основою порівняння. Порівняльна частина «un pardessus» означає пальто-шинель. Качки не носять пальто. А якщо качку одягнути у пальто, то це буде дуже кумедно. Тому цей вираз можна перекласти як мати кумедний вигляд у чомусь, або не пасувати.

S'en soucier comme de sa première chemise

Хвилюватися про щось як про першу сорочку. Тут дієслово «S'en soucier» є основою порівняння. Порівняльна частина «sa première chemise» першу сорочку яку одягають на немовля.

Цей вираз з'явився у 16 столітті. Тоді сорочка була справді першим предметом одягу, який дитина мала. Якщо дитина виросла, то сорочку дарили іншій родині, де з'явилося немовля. Таким чином ніхто ніколи не пам'ятав та не зберігав свою першу сорочку. Отож цей вираз можна перекласти як не приділяти ніякого інтересу до чогось чи ніякої уваги.

Група 18. Порівняння з компаратом, який позначає свята

- *Arriver comme mars en carême.*

Прибути як березень на пост. Тут дієслово «arriver» є основою порівняння. Порівняльна частина «mars en carême» означає пост, що неминуче прийде у березні. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як прийти регулярно та неминуче. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

Група 19. Порівняння з компаратом, який позначає казковий світ

- *Manger comme un ogre*

Їсти як людоїд. Тут дієслово «manger» є основою порівняння. Порівняльна частина «un ogre» означає людину, що багато їсть. В усіх народних казках огрів показують як велетнів, які мають грубу поведінку,

дикі і жадібні, та живуть далеко у лісі. Можна перекласти цей фразеологізм як жадібно їсти, накидатися на їжу. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

Група 20. Порівняння з компаратом, який позначає речовини та матеріали

- *Casser qch comme verre*

Заламати щось як скло. Тут дієслово «casser» є основою порівняння. Порівняльна частина «verre» означає крихкий матеріал. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як розсіяти в прах, в дим. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Fondre comme le cire au soleil*

Плавитися як віск на сонці. Тут дієслово «fondre» є основою порівняння. Порівняльна частина «le cire» означає плавкий матеріал.

Цей вираз походить з часів, коли люди почали використовувати віск. Він пластичний, та легко тоне на сонці. В українській мові є аналогічний вислів – танути як віск. [Linternaute 2019]

Група 21. Порівняння з компаратом, який позначає їжу

- *Se ressembler comme deux oeufs*

Бути схожими як два яйця. Тут дієслово «se ressembler» є основою порівняння. Порівняльна частина «deux oeufs» означає два яйця, які схожі між собою. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як бути схожими як дві краплі води. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Rougir comme une tomate*

Червоніти як томат. Тут дієслово «Rougir» є основою порівняння. Порівняльна частина «une tomate» означає помідор. Якщо він стиглий то має червоний колір. Якщо людина має сильні емоції, то її щоки стають червоними. В українській мові є такий же вислів «червоніти як помідор».

- *Monter comme une soupe au lait*

Підійматися як молоко. Тут дієслово «Monter» є основою порівняння. Порівняльна частина «une soupe au lait» означає страву молочний суп.

Вираз походить з 19 століття. Коли молоко кипить, то його рівень раптово підвищується. Та коли забираємо його з вогню, то воно раптово знижується. Така не стабільна поведінка молока може нагадувати характер чи поведінку людини у якої настрій стрибає як молоко.

Група 22. Порівняння з компаратом, який позначає людські якості та вади

- *Crier comme un fou*

Кричати як божевільний. Тут дієслово «crier» є основою порівняння. Порівняльна частина «fou» означає божевільного. Коли людина божевільна то вона не може себе адекватно контролювати. Цей вираз можна перекласти як кричати голосно на всю силу. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

Parler comme les aveugles des couleurs

Говорити як сліпці про кольори. Тут дієслово «Parler» є основою порівняння. Порівняльна частина «les aveugles» означає людей, які не можуть бачити. Тому це неможливо, щоб сліпа людина могла розповідати про кольори. Цей вираз можна перекласти як говорити про речі про які ми нічого не знаємо.

- *Rire comme un bossu.*

Сміятися як горбатий. Тут дієслово «Rire» є основою порівняння. Порівняльна частина «un bossu» означає горбату людину.

Походження цього виразу не точне, але датується як 19 століття. Воно складається з двох рівнів. Про того, хто багато сміється кажуть "se tord de rire". А горбата людина має спину кривої форми «tordu». Об'єднавши ці два рівні, ми отримуємо: багато сміятися як горбун. Цей вираз можна перекласти як щиро, голосно сміятися.

Група 23. Порівняння з компаратом, який позначає хвороби

- *Tenir comme (une) teigne*

Триматися як лишай. Тут дієслово «Tenir» є основою порівняння. Порівняльна частина «teigne» означає хворобу на шкірі. Лишай це хвороба від якої швидко та легко не вилікуватися. Ураження поширюється по всій

поверхні шкіри і навіть на нігтях. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як міцно пристати, що ні відтерти. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Manger comme un chancre*

Їсти як ракова пухлина. Тут дієслово «Manger» є основою порівняння. Порівняльна частина «un chancre» означає рак або пухлину, яка має особливість поширення, пожираючи те, що їх оточує. Цей вираз датується 18 століття. Він перекладається як багато їсти, або їсти все, що бачиш. [Ça m'interesse. La curiosité en continue 2019]

- *Fuir comme la peste*

Уникати як чуму. Тут дієслово «Fuir» є основою порівняння. Порівняльна частина «la peste» означає хворобу від якої померло багато людей.

Походження цього виразу датується з 18 століття. Чума здатна дуже швидко поширитися серед людей. Від неї померло близько 200 мільйонів людей. Тому вираз уникати як чуму має значення максимально уникати чогось, наскільки це можливо.

Група 24. Порівняння з компаратом, який позначає кількість

- *Manger comme quatre*

Їсти як четверо. Тут дієслово «Manger» є основою порівняння. Порівняльна частина «quatre» означає цифру. Четверо людей можуть більше з'їсти, ніж один. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як багато їсти. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

Група 25. Порівняння з компаратом, який позначає іграшки

- *Tourner comme un toton*

Крутитися як дзига. Тут дієслово «Tourner» є основою порівняння. Порівняльна частина «un toton» означає іграшку. Вона завжди у русі, повертаючись навкруги. В українській мові є подібний вислів «крутитися як дзига» Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

Група 26. Порівняння з компаратом, який позначає косметичні засоби

- *Sentir comme un baume*

Пахнути як бальзам. Тут дієслово «Sentir» є основою порівняння. Порівняльна частина «un baume» означає косметичний засіб, що гарно пахне. Тобто можна перекласти цей фразеологізм як пахнути солодким. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

2.2 Порівняльні звороти з сполучником “comme”, які починаються з прикметника

Ад'єктивні фразеологічні одиниці – це такі порівняльні звороти, які функціонально співвідносяться з прикметниками, тобто головним компонентом яких являється прикметник, а в якості залежного компарата – іменник.

Визначимо тематичні групи спільного компарату порівняльних зворотів з прикметником:

- Компарат який позначає етнічну приналежність;
- Компарат, який позначає біблійну тематику;
- Компарат, який позначає історичну тематику;
- Компарат, який позначає рослинний світ;
- Компарат, який позначає тваринний світ;
- Компарат, який позначає частини тіла;
- Компарат, який позначає явища природи;
- Компарат, який позначає предмети побуту;
- Компарат, який позначає архітектурні вироби чи будови;
- Компарат, який позначає свята;
- Компарат, який позначає професії чи вид діяльності;
- Компарат, який позначає час та дні;
- Компарат, який позначає зброю;
- Компарат, який позначає гроші;

- Компарат, який позначає музичні інструменти;
- Компарат, який позначає речовини та матеріали;
- Компарат, який позначає їжу;

Група 1. Порівняння з компаратом, що позначає етнічну приналежність

- *Adroit comme un prêtre normand*

Незграбний як норманський священик. Тут прикметник «adroit» є основою порівняння. Порівняльна частина «un prêtre normand» означає незграбну чи невмілу людину. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

- *Fort comme un Turc*

Сильний як турок. Тут прикметник «Fort» є основою порівняння. Порівняльна частина «un Turc» означає людину турецької національності.

Вираз народився в середині 15 століття, трохи після захоплення Константинополя військами султана Мехмета II у 1453 році. У той час турецькі чи османські бійці вражали своєю силою, сміливістю, а також своєю жорстокістю.

Так, у 17-18 століттях турок символізував невіруючого, жорстокого ворога. Якщо людина поводи́ла себе грубо і нещадно. То про неї говорили, що він "справжній турок".

Група 2. Порівняння з компаратом, що позначає біблійний світ

- *Beau comme l'ange (un archange)*

Гарний як ангел. Порівняльна частина «l'ange» має ознаку гарної міфічної істоти. Ангелів зображують дуже привабливими, вони мають неземну красу. Компаратив цього порівняння позначає міфічний світ. Цей вираз можна перекласти як гарний як ангел. Дане порівняння має позитивну оцінку.

- *Vieux comme Mathusalem*

Старий як Мафусаїл. Тут прикметник «Vieux» є основою порівняння. Порівняльна частина «Mathusalem» означає одного із патріархів, прабатьків людства

Згідно Біблії, прожив 969 років і, таким чином, є найстарішою людиною, чий вік вказаний у Біблії. Його ім'я стало позначальним для довгожителів.

- *Tranquille comme Baptiste*

Спокійний як Іван Хреститель. Тут прикметник «Tranquille» є основою порівняння. Порівняльна частина «Baptiste» означає хрестителя та попередника Ісуса Христа. Під час п'ятики як жарт його били. Кожен удар він сприймав з байдужістю та спокійно. Тому цей вираз можна перекласти як бути дуже спокійним та холоднокривним.

Група 3. Порівняння з компаративом, що означає літературного персонажа

- *Fier comme Artaban*

Гордий як Артабан. Компаратив даного порівняння є літературний герой. Артабан дуже зарозуміла та горда людина. Він є Артабан є важливим персонажем величезного роману, історичного епосу під назвою Клеопатра. Його написав Готьє де ла Кальпрене в середині 17 століття. Компаратив даного порівняння позначає літературного героя. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

Група 4. Порівняння з компаративом, що означає історичних персон

- *Riche comme (un) Crésus*

Багатий як Крез. Тут прикметник «riche» є основою порівняння. Порівняльна частина «Crésus» означає дуже заможну людину. Крез був правителем Лідійського царства та був дуже багатою людиною. Тому його ім'я стало позначати заможних людей. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку. [La France pittoresque 2019]

Група 5. Порівняння з компаративом, що означає рослинний світ

- *Amer comme l'absinthe*

Гіркий як полин. Полин характеризується як гіркота, токсичність, наркотична сила, та рослина, яка здатна вбивати. Тому він і є порівняльною частиною цього фразеологізму. Дане порівняння належить до рослинного світу та має негативну оцінку.

- *Haut comme trois pommes*

Високий як три яблука. Тут прикметник «Haut» є основою порівняння. Порівняльна частина «trois pommes» означає щось не дуже великого розміру.

Цей вираз придумав бельгійський художник Пейо, який намалював дитячих героїв, Смurfів у журналі Спіру. Він сказав, що смурфи мають зріст як три яблука. Звідси це порівняння використовується для позначення взагалі дитини чи маленької людини. Дійсно, якщо ми складемо три яблука, то результат не буде великим.

- *Jaune comme un coing*

Жовтий як айва. Тут прикметник «Jaune » є основою порівняння. Порівняльна частина «un coing» означає фрукт жовтого кольору.

Цей вираз почали вживати на початку 20 століття. Айва має шкіру жовтого кольору. Саме коли людина хвора, колір її шкіри змінюється і стає жовтим. Цей вираз можна перекласти як хворобливо виглядати.

Група 6. Порівняння з компаративом, що означає тваринний світ

- *Amoureuse comme une chatte*

Закохана як кішка. У французьких реаліях кішка є ознакою почуттів, тому закоханість є основою порівняння. Компаратив цього порівняння позначає тваринний світ. Дане порівняння має позитивну оцінку.

- *Malin comme un singe*

Хитрий як мавпа. Тут прикметник «Malin» є основою порівняння. Порівняльна частина «un singe» означає мавпу, хитру істоту. У середньовіччі вважалось, що мавпи – істоти диявола. Але наразі мавпи проявляють свою майстерність та винахідливість. Мавпами називають не тільки хитрих людей, а й розумних, які здатні легко вирішувати проблему.

- *Muet comme un poisson*

Німий як риба. Тут прикметник «Muet» є основою порівняння. Порівняльна частина «un poisson» означає рибу, яка не вміє розмовляти. Цей вираз бере основу на поведінці риби. Вона виринає з води, відкриває рота, та ніби щось промовляє, але ми нічого не чуємо.

Група 7. Порівняння з компаративом, що означає частини тіла 16

- *Bête comme ses pieds*

Дурний як ноги. Тут прикметник «Bête» є основою порівняння. Порівняльна частина «les pieds» вказує на те, що ноги не можуть ходити самі, без вказівок голови.

Вперше цей вираз зустрічається у другій половині 19 століття. Ноги знаходяться на протилежній стороні від голови. Тому вони є найбільш віддаленою частиною людського тіла від інтелекту, тобто голови. Компаратив цього порівняння позначає частини людського тіла. Дане порівняння має негативну оцінку.

- *Chauve comme un genou*

Лисий як коліно. Тут прикметник «Chauve» є основою порівняння. Порівняльна частина «un genou» вказує на гладке коліно.

Цей вираз з'явився у повсякденній мові наприкінці XIX століття. Гладке коліно округлої форми, і без будь-якої волосистості - це однозначний образ, який нагадує лисину. Також зі сленгу коліно означає лисий череп.

Група 8. Порівняння з компаративом, що означає явища природи

- *Blanc comme la neige*

Білий як сніг. Порівняльна частина «la neige» виражає білосніжний, чистий колір. Це порівняння зі снігом, білизна якого є символом тиші, невинності та чистоти. А також це може означати людину з незаплямованою репутацією. Дане порівняння має нейтральну оцінку.

- *Clair comme de l'eau de roche*

Ясний як вода зі скель. Тут прикметник «Clair» є основою порівняння. Порівняльна частина «l'eau de roche» означає скельну воду, яка є відомою

своєю чистотою та прозорістю. Саме за цими характеристиками народився вираз «кришталево чистий», який ми використовуємо, щоб сказати, що дія чи слово є «прозорими», тобто коли вони позначають щось очевидне. Дане порівняння має позитивну оцінку.

- *Tendre comme la rosée*

Ніжний як роса. Тут прикметник «Tendre» є основою порівняння. Порівняльна частина «la rosée» означає шар вологи, який не має консистенції, і тому роса ніжна та делікатна. В українській мові є відповідник до французького – бути ніжним як пелюстки роз. Дане порівняння має позитивну оцінку.

Група 9. Порівняння з компаративом, що означає предмети побуту

- *Bête comme un pot*

Дурний як горщик. Порівняльна частина “горщик” означає, що це пуста посудина і всередині нічого немає. Також у французькій мові горщиком називають розумово обмежену людину. В українській мові можна знайти еквівалент “дурний як ступа”. Компаратив цього порівняння позначає предмет побуту. Дане порівняння має негативну оцінку.

- *Bavard comme le clapet d’un moulin*

Балакучий як клапан млина. Тут прикметник «Bavard» є основою порівняння. Порівняльна частина «le clapet d’un moulin» символізує механіку, яка безперервно обертається, керована вітром або водою.

Цей вираз із сучасним його значенням приходить до нас з другої половини 18 століття. Млин працює без зупинок, так і балакуча людина створює своєю неперервною балаканиною невичерпну кількість слів. Дане порівняння має негативну оцінку.

- *Sage comme une image*

Слухняний як картина. Тут прикметник «Sage» є основою порівняння. Порівняльна частина «une image» означає картинку, що не рухається.

Цей вираз з’являється в 17 столітті. У реальному житті діти бігають, шумлять. Вони завжди не посидючі, роблять дурощі. Але на картині ми їх

бачимо з ідеальною поведінкою, тому що вони стоять тихо та спокійно. Таким чином і з'явився вираз «покірний як на картині». Дане порівняння має позитивну оцінку.

Група 10. Порівняння з компаративом, що означає архітектуру та будову

- *Agé comme le Pont-Neuf*

Старий як Пон-Неф (Новий міст). Pont Neuf — це найстаріший зі збережених мостів Парижа через річку Сена. Міст був побудований з каменю, і він такий міцний, що стоїть до сьогодні. У французьких реаліях він є ознакою чогось дуже старого, тому і є порівняльною частиною цього порівняння. Також він позначає архітектурний виріб.

Група 11. Порівняння з компаративом, що означає професію та вид діяльності

- *Bavard comme une consierge*

Балакучий як консьєрж. Компаратив даного порівняння позначає професію. Порівняльна частина «консьєрж» виражає балакучу людину. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

- *Menteur comme un arracheur de dents*

Брехливий як зубодер. Компаратив даного порівняння позначає професію. Порівняльна частина «un arracheur de dents » виражає брехливу людину.

Цей вираз з'явився у 17 столітті. Зубодери практикували своє мистецтво у громадських місцях та на ярмарках. У той час не було знеболювального, тому вони не соромилися твердо стверджувати, що видалити зуб це абсолютно безболісно. Таким чином, зубодери у французів асоціюються з великими брехунами. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

- *Sot comme un panier*

Безглуздий як кошик для хліба. Тут прикметник «sot» є основою порівняння. Порівняльна частина «un panier» означає кошик для хліба, який

нічого не коштує без самого хліба. Цей вислів походить з «*sot come un panier percé*», безглуздий як пробитий кошик.

Він з'явився у 17 столітті. Дійсно, пробитий кошик, служив для опису людини без пам'яті, яка звикла забувати все. Цей вираз походить з грецьких традицій того часу, які кажуть, що дурень схожий на пробитий кошик. На українську мову можна перекласти, як людину яка має погану пам'ять, та безглузду людину.

Група 12. Порівняння з компаратом, що означає зброю

- *Brave (vaillant) comme son épée*

Хоробрий як своя шпага. Порівняльна частина «*épée*» означає мужню людину, яка не боїться ризикувати. Компаратив цього порівняння позначає зброю. Шпага тут як символ мужності та хоробрості. Дане порівняння має позитивну оцінку.

- *Fin comme une dague de plomb*

Тонкий як мідний кинджал. Тут прикметник «*Fin*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*une dague de plomb*» символізує грубий дух людини. Цей французький вираз бере свій початок у творах Рабле, а точніше, в Пантагрюелі, щоб виразити в іронічному тоні грубість, приховану під виглядами витонченості.

Група 13. Порівняння з компаратом, що означає музичний інструмент

- *Sourd comme un tambour*

Глухий як барабан. Тут прикметник «*sourd*» є основою порівняння. Порівняльна частина «*tambour*» означає барабан, який не грає поки в нього не вдариш. Цей фразеологізм можна перекласти як «глуха тетеря». Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

Група 14 Порівняння з компаратом, що означає речовину та матеріал

- *Dur comme du marbre*

Твердий як мармур. Тут прикметник «dur» є основою порівняння. Порівняльна частина «marbre» означає холодний твердий камінь.

Цей вираз з'явився в 18 столітті. Мармур характеризує холодну, сувору людину, позбавлену всіх емоцій. Цей фразеологізм має нейтральну оцінку.

- *Franc comme l'or*

Відвертий як золото. Тут прикметник «Franc» є основою порівняння. Порівняльна частина «l'or» означає дорогоцінний метал.

Цей вираз зустрічається з 19 століття. Золото – це безпечна ставка, яка не обманює. Золото порівнюють з відвертістю, чесністю. Цей фразеологізм має позитивну оцінку.

Група 15. Порівняння з компаратом, що означає їжу

- *Bon comme le (bon) pain (du bon pain)*

Хороший як добрий хліб. Як базова їжа любого народу, хліб може символізувати повагу, добробут. Якщо це порівняння стосується людини, то вона добра, поважна людина. Дане порівняння має позитивну оцінку.

Група 16. Порівняння з компаратом, що означає час та дні тижня

- *Brave comme un dimanche*

Славний як неділя. Порівняльна частина «un dimanche» означає свято. Тобто це порівняння стосується людини, яка дуже святково одягнута. Компаратив цього порівняння позначає день тижня. Дане порівняння має позитивну оцінку.

- *Long comme un jour sans pain*

Довгий як день без хліба. Тут прикметник «long» є основою порівняння. Порівняльна частина «un jour sans pain» означає важкий день.

Цей вираз з'явився у 18 столітті. Хліб був основним харчуванням бідних. Не мати його у своєму розпорядженні означало обов'язково провести день, який здався дуже довгим. Тому що цілий день на голодний шлунок та чекаєш можливості щось з'їсти. Та нудно, коли немає іншого заняття, ніж чекати. Таким чином це порівняння можна перекласти як довгий та нудний день. Цей фразеологізм має негативну оцінку.

Група 17. Порівняння з компаратом, що означає гроші

- *Brillant comme un sou neuf*

Блискучий як нова монета. Порівняльна частина «sou neuf» виражає блискучий матеріал – метал. Цей вираз з'явився у 19 столітті. Він позначає карбовану валюту, яка щойно введена в обіг і все ще без слідів користування. Це порівняння можна перекласти як «блискучий як нова копійка». Дане порівняння має позитивну оцінку.

Отже, проведені в другому розділі дослідження мовного матеріалу дозволяє зробити наступні висновки:

Порівняльні звороти французької мови з сполучником “comme”, які починаються з дієслова можна розділити на 26 тематичних груп.

Лінгвокультурологічний аналіз порівнянь показав, що до найбільш об'ємної групи відносяться порівняння з компаратом, який позначає тваринний світ, тому що зіставлення тварини та людини є універсальним у будь-якій культурі та мові.

А найменшою тематичною групою є порівняння з компаратом, який позначає свята.

Порівняльні звороти французької мови з сполучником “comme”, які починаються з прикметника можна розділити на 18 тематичних груп.

Лінгвокультурологічний аналіз порівнянь знову показав, що до найбільш об'ємної групи відносяться порівняння з компаратом, який позначає тваринний світ та предмети побуту. А найменшою тематичною групою є порівняння з компаратом, який позначає музичні інструменти та літературних героїв.

ВИСНОВКИ

Отже, в результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

Порівняння – це один з базових прийомів пізнання людиною світу, яке відбувається на основі знаходження тотожності, подібності чи відмінності.

У філософському плані порівняння - процес вивчення за допомогою ототожнення чи протиставлення.

У логіці – це такий логічний прийом, за допомогою якого встановлюється подібність і відмінність предметів, явищ об'єктивного світу.

Відмінність мовного аспекту порівняння від логічного полягає в тому, що логічний аспект завжди є процес, складний рух думки від заданих елементів до тих, що шукаються. Мовна ж конструкція фіксує результат порівняння.

Під порівнянням розуміється поняття рівності, нерівності, більшою чи меншою мірою якості, що знаходить вираз як у граматичній категорії ступенів порівняння прикметників і прислівників, так і в лексиці і фразеології.

У лінгвістиці порівняння часто ототожнюють з порівняльним зворотом. Це образний словесний вираз, в якому одне явище прирівнюється до іншого на підставі загальної ознаки.

Категорія порівняння може бути виражена на лексичному, лексико-граматичному, граматичному (морфологічному і синтаксичному) і стилістичному рівнях.

А саме:

- до лексичних можна віднести, наприклад, якісні прикметники: beau, fort, petit.
- до граматичних способів вираження порівняння, перш за все, слід віднести ступені порівняння.

- на морфологічному рівні порівняння виражено префіксами або суфіксами з зменшувальним або з підсилювальним значенням.
- на синтаксичному рівні порівняння виражається всіма видами граматичного зв'язку.
- на стилістичному рівні порівняння може бути виражено персоніфікацією, алегорією, антитезою, і особливо, метафорою і порівнянням.

Виділяють різні структурні компоненти порівняння. Образне порівняння включає в себе чотири складові частини:

- назва предмета який порівнюється з другим предметом (предмет порівняння або порівняльне).
- назва предмета, з яким порівнюється перший предмет (компарат, порівняльна частина).
- назва ознаки якості, дії, на яку орієнтується порівняння (основа порівняння).
- засіб вираження компаративного значення, у французькій мові сполучник «comme».

Стійкі порівняння національної мови, що є однією зі складових національної мовної картини світу відрізняються найбільшою "схематичністю", консервативністю, що дозволяє передавати культурну інформацію від покоління до покоління, забезпечує спадкоємність і стабільність національних уявлень.

Стійкі порівняння - це образний засіб мови (фігура мови), який зазвичай є результатом багатовікового вживання, виступає як один із способів оцінки та осмислення навколишньої дійсності, заснований на зіставленні двох предметів або явищ для більш точного, образного опису одного з них.

Французькі порівняльні звороти можна поділити на 2 групи: ад'єктивні (до компонентного складу яких входить прикметник) та дієслівні.

Аналіз французьких порівняльних зворотів, які починаються з дієслова дозволив виявити 26 тематичних груп, більшість з яких мають негативну оцінку.

Аналіз французьких порівняльних зворотів, які починаються з прикметника дозволив виявити 16 тематичних груп, більшість з яких мають нейтральну оцінку.

Більша частина компаратів порівнянь відноситься до тематичної групи – назви тварин, тому що метафоричний перенос тварина - людина - один з найдавніших і універсальних в будь-якій культурі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/> (дата звернення: травень 2019)
2. Бартон В. И. Сравнение как средство познания : монография. Минск : Изд-во БГУ, 1978. 127 с.
3. Березин Ф. М. Общее языкознание. Москва : Наука, 1979. 218 с.
4. Большая советская энциклопедия. URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/> (дата звернення: травень 2019)
5. Вайсгербер Й. Родной язык и формирование Духа. Москва : Едиториал УРСС, 2004. 232 с.
6. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура. Москва: Русский язык, 1990, 246 с.
7. Виноградов В. В. О взаимодействии лексикосемантических уровней с грамматическими в структуре языка. *Мысли в современном русском языке*. Москва: Просвещение, 1969. С. 5–23.
8. Гавриленко А. Фразеологизмы компаративного типа в французском языке в аспекте перевода. Серія: Філологічні науки: У 5 ч. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. 424 с.
9. Гельвеций К. Об уме Сочинения. В 2 т. Москва: Мысль, 1973. Т. 1. 647 с.
10. Герц Г. Принципы механики, изложенные в новой связи. Москва : Изд-во Академии наук СССР, 1959. 388с
11. Гумбольдт В. фон. Язык и философия культуры. Москва : Прогресс, 1985, 271с.
12. Гуревич П. С. Философия культуры. Москва : Аспект Пресс, 1995. 120с.
13. Дёрнер Д. Логика неудачи. Москва: Смысл, 1997. 236с.
14. Дудик П.С. Стилистика української мови : Навчальний посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с.

15. Електронний словник порівнянь. . URL: <http://www.mova.info/> (дата звернення: травень 2019)
16. Зеленська О. П. Каузальність у філософії, логіці та мові. *Мовознавство*. 1993. № 4. С. 63-67.
17. Ивашова, М.С. Структурно-семантические особенности сравнительных конструкций во французском и русском языках в их сопоставлении (на материале художественных переводов): Автореф. дис.... к. филол. наук. Москва. 2009. 21 с.
18. Лебедева, Л.А. Устойчивые сравнения русского языка во фразеологии и фразеографии. Автореферат дис. ... д-ра филол. наук.. Краснодар, Кубанский госуниверситет, 1999. 34 с.
19. Картина світу. Її визначення та ознаки. URL: https://stud.com.ua/90293/kulturologiya/kartina_svitu_viznachennya_oznaki (дата звернення: грудень 2019)
20. Кондаков Н. И. Логический словарь. Москва : Наука, 1971. 658 с.
21. Кондаков Н.И. Логический словарь-справочник. Москва : Наука, 1975. 721 с.
22. Конюшкевич М.И. Категория сравнения и ее место в системе языка. *Вопросы функциональной грамматики: Сб. науч. трудов / Под ред. М.И. Конюшкевич*. Гродно : ГрГУ, 2001. Вып. 4. С. 82-94.
23. Красных, В. В. Этнопсихоллингвистика и лингво-культурология : лекц. Курс. Москва : Гнозис, 2002. 284 с.
24. Кривошлыкова Л.В. Особенности языковой и культурной картины мира билингва. В. Набокова . *Вестник РУДН. Серия «Лингвистика»*. 2013. № 1. С. 91-95.
25. Кубрякова, Е. С. Краткий словарь когнитивных терминов. Под общ. редакцией Е. С. Кубряковой. Москва : Филол. ф-т МГУ им. М. В. Ломоносова, 1997. 245 с.

26. Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знания о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира. Москва : Языки славянской культуры. 2004, 560 с. .
27. Кубрякова Е. С. Роль словообразования в формировании языковой картины мира. *Роль человеческого фактора в языке : Язык и картина мира*. Москва : Наука, 1988. С. 142-172.
28. Культурна картина світу. URL: https://stud.com.ua/90294/kulturologiya/kulturna_kartina_svitu (дата звернення: вересень 2019)
29. Кучеренко І. К. Порівняльні конструкції мови в світі граматики : [монографія]. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1959. 106 с.
30. Лисенко Л. Структурні типи порівняльних фразеологічних одиниць (на матеріалі англійської, німецької, української мов). Наукові записки. Випуск 89. Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч. Кіровоград: 2010. 424 с.
31. Маслова В. А. Лингвокультурология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. Москва : Академия, 2001. 208 с.
32. Маслова, В. А. Когнитивная лингвистика. Минск : ТетраСистемс, 2004. 256 с.
33. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилїстика української мови: Підручник / За ред. Л. І. Мацько. Київ: Вища шк., 2003. 462 с.
34. Мозгова Н. Г. Логіка: навч. Посіб. Київ : Каравела, 2006. 248 с.
35. Морковкин В. В., Морковкина А. В. Русские агнонимы. Москва: «Астра семь», 1996. 415 с.
36. Назарян А. Г. Образные сравнения французского языка (фразеологизмы). Москва : Высшая школа, 1965. 263 с.
37. Огольцев В. М. Устойчивые компаративные структуры в языковой системе. *Системность русского языка*. Новгород: Астрель, 1973. С. 7-116.

38. Петроченко Л. А. О способах выражения категории компаративности. *Вестник ТГПУ*, 2002. № 9 (60). Серия : Гуманитарные науки (Филология). С. 45-50.
39. Попова З. Д. Язык и национальная картина мира. Воронеж : Истоки, 2002. 61 с.
40. Попова Т. В. Графодеривация в русском словообразовании конца XX – начала XXI в. *Русский язык: исторические судьбы и современность. III Международный конгресс исследователей русского языка. Труды и материалы*. Москва, 2007. С. 230–231
41. Потебня А. А. Эстетика и поэтика. Москва: Искусство, 1976, 614 с.
42. Прокопчук Л. В. Категорія порівняння та її вираження в структурі простого речення : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Вінниця, 2000. 197 с.
43. Радченко О. А. Язык как мирозидание. Лингвофилософская концепция неогумбольдтианства. Москва, 2006. 312 с.
44. Розенталь, Д.Э. Словарь-справочник лингвистических терминов: Пособие для учителя. Москва: Просвещение, 1985. 399 с.
45. Румянцева М.В. Типологические особенности компаративных конструкций (на материале русского и немецкого языков): дис. ... канд. филол. наук. Челябинск, 2007. 184 с.
46. Стернин И. А. Типы значений и концепт. *Концептуальное пространство языка : сб. науч. тр. / Под ред. проф. Е. С. Кубряковой*. Тамбов : Изд-во ТГУ им. Г. Р. Державина, 2005. С. 257—282.
47. Троицкий М. Наука о духе. Общие свойства и законы человеческого духа, т. 2. Москва, 1882. 142 с.
48. Уорф, Б. Л. Отношение норм поведения и мышления к языку. *Новое в зарубежной лингвистике*. Вып. 1. Москва: Издательство иностранной литературы, 1960. С. 174

49. Уорф Б. Наука и языкознание. *Новое в лингвистике*. Вып.1. Москва: Издательство иностранной литературы, 1960. 464 с.
50. Философский энциклопедический словарь. / ред.: Л.Ф.Ильичев, П.Н. Федосеев, С.М. Ковалев, В.Г. Панов. Москва: Советская энциклопедия, 1983. 840 с.
51. Философская энциклопедия. В 5 т. /под ред. Ф.В. Константинова. Москва: Советская энциклопедия, 1960-1970. 740 с.
52. Філософський енциклопедичний словник В. І. Шинкарук. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. 742 с.
53. Французско-русский фразеологический словарь / Составители: В. Г.Гак, И.А.Кунина, И.П.Лалаев, Н.А.Мовшович, Я.И.Рецкер, О.А.Хортник / Под ред. Я. Н. Рецкера. Москва : из-во иностранных и национальных словарей. 1963. 1112с.
54. Хайдеггер М. Время и бытие. Статьи и выступления. /Перевод с нем. В. В. Бибихин. Москва : Республика, 1993. 448 с.
55. Шаповалова Н. П. Функціонально-семантична категорія порівняння в сучасній українській мові. *Семантика і прагматика граматичних структур*. Донецьк, 1998. С.30-36
56. Эббингауз. Г. Основные направления психологии в классических трудах. Ассоциативная психология. Москва : ООО «АСТ-ЛТД», 1998. 544 с.
57. Языкознание : большой энциклопедический словарь. /[гл. ред. В. Н. Ярцева. 2-е изд. Москва : Большая Рос. энцикл., 2000. 688 с.
58. Ça m'interesse. La curiosité en continue. URL: <https://www.caminteresse.fr/insolite/pourquoi-dit-on-manger-comme-un-chancre-1196157> (дата звернення: грудень 2019)
59. Expressio.fr. URL: <http://www.expressio.fr> (дата звернення: грудень 2019)
60. Expressions françaises. URL : <http://www.expressions-francaises.fr/annuaire-expressions-francaises> (дата звернення: жовтень 2019)

61. Gagnière. Pour tout l'or des mots, Éditions Robert Laffont, collection « Bouquins », Paris, 1996. 1063 p.
62. Larousse. URL : <http://www.larousse.fr/encyclopedie/nom-commun-nom/comparaison/35596> (дата звернення: травень 2019)
63. La France pittoresque. URL : <https://www.france-pittoresque.com/spip.php?article7648> (дата звернення: грудень 2019)
64. Les mots surannés. URL : <https://www.mots-surannes.fr/?p=25747> (дата звернення: жовтень 2019)
65. Linternaute. URL: <http://www.linternaute.fr/expression/langue-francaise/> (дата звернення: листопад 2019)
66. Memoire sur la science de l'homme. Volume 40 of *Oeuvres de Saint-Simon et d'Enfantin*. Paris: Dentu 1813.
67. Ortolang – outils et ressources pour un traitement optimisé de la langue. URL : <https://www.cnrtl.fr/definition/comparaison> (дата звернення: вересень 2019)
68. Sensagent. URL : <http://www.traduction.sensagent.com/fr-fr/> (дата звернення: грудень 2019)

ДОДАТОК А

Перелік порівняльників зворотів по темах за французько-російським фразеологічним словником.

Порівняльні звороти з сполучником “comme”, які починаються з прикметника:

Етнічна приналежність	Adroît comme un prêtre normand Fort comme un Turc Gris comme un Polonais Hâbleur comme un Gascon Solide comme une jument de Perche Soûl comme un Polonais
Біблійна тематика	Fier comme Artaban Beau comme l'ange (un archange) Beau comme un dieu Joli comme le chérubin Laid comme un démon Laid comme les (sept) péchés (capitaux) Laid comme le péché Laid comme un démon Pauvre comme Job Rouge comme un chérubin Quinteux comme la mule du pape Tranquille comme Baptiste Vieux comme Adam prov. Vieux comme Hérode Vieux comme Mathusalem
Історична тематика	Riche comme (un) Crésus Soûl comme la bourrique à Robespierre

Рослинний світ	<p>Amer comme l'absinthe</p> <p>Bête comme un chou</p> <p>Bête comme une souche</p> <p>Beau comme un astre</p> <p>Droit comme un arbre</p> <p>Droit comme un jonc</p> <p>Droit comme un sapin</p> <p>Dur comme le bois</p> <p>Fort comme une alpe (un chêne)</p> <p>Franc comme l'osier</p> <p>Haut comme trois pommes</p> <p>Jaune comme un citron</p> <p>Jaune comme un coing</p> <p>Noir comme l'ébène</p> <p>Rond comme une pomme</p> <p>Rouge comme un coquelicot</p> <p>Rouge comme une pivoine</p>
Тваринний світ	<p>Agile comme une anguille</p> <p>Friand(e) (gourmand) comme un chat(te)</p> <p>Agile (vif) comme un écureuil</p> <p>Amoureuse comme une chatte</p> <p>Amoureux comme un coq</p> <p>Noir comme geai</p> <p>Triste comme un hibou</p> <p>Pauvre comme un rat (d'église)</p> <p>Peureux comme un lièvre</p> <p>Laid comme un singe</p> <p>Amoureux comme un moineau.</p> <p>Bavard comme un merle.</p>

	Bête comme un âne
	Bête comme une carpe
	Gueux comme un rat d'église
	Maigre comme un chien fou
	Maigre comme un coucou
	Bête comme un dindon
	Têtu comme un âne
	Têtu comme une mule
	Têtu comme un mulet
	Poltron comme un lièvre
	Bête comme une grenouille
	Bête comme une oie
	Malheureux comme une bête
	Gras comme un cochon
	Bête comme une oie qui se laisse plumer sans crier
	Bête comme un rhinocéros
	Blanc comme un cygne
	Brave comme un lapin
	Noir comme un corbeau
	Glorieux comme un paon
	Malheureux comme un chien qui se noie
	Malicieux comme un singe
	Malin comme un singe
	Malin comme une fouine
	Chaud comme une caille
	Chauve comme un oeuf
	Maigre comme un hareng saur
	Doux comme un agneau

	Doux comme un mouton
	Doux comme une colombe
	Léger comme un papillon
	Doux et crédule comme un mouton
	Dru comme mouches
	Fier comme un coq
	Propre comme un lapin
	Fort comme un boeuf
	Fort comme un buffle
	Laid comme une chenille
	Laid comme un crapaud
	Laid un pou
	Laid comme un pou retourné
	Frais comme un oeuf
	Mince comme la langue d'un chat
	Franc comme un merle
	Idifférent comme une carpe
	Ingrat comme les chats
	Gai comme un merle
	Sourd comme une bécasse
	Gai comme un pinson
	Gras (rond) comme une caille
	Muet comme un poisson
	Muet comme une carpe
	Nu comme un singe
	Nu comme un ver
	Orgueilleux comme un paon
	Pur comme une oie
	Rare comme un merle blanc

	<p>Rouge comme un coq</p> <p>Rouge comme un homard</p> <p>Soûl comme un cochon</p> <p>Soûl comme des tiques</p> <p>Souple comme une couleuvre</p> <p>Sérieux comme un âne qu'on étrille</p> <p>Sobre comme un chameau</p> <p>Sot comme une carpe</p> <p>Roux comme une vache</p>
Частини тіла	<p>Beau (gentil, joli, mignon) comme un coeur</p> <p>Bête comme ses pieds</p> <p>Grand comme les deux mains</p> <p>Chauve comme un genou</p> <p>Droit comme la jambe d'un chien</p> <p>Dur comme la corne</p> <p>Fin comme un cheveu</p> <p>Frais comme un oeil, (l'oeil)</p> <p>Gros comme le bras</p> <p>Maigre comme un squelette</p> <p>Grand comme la main</p> <p>large comme la main</p> <p>Gros comme les deux bras</p> <p>Sûr comme la prunelle de l'oeil</p> <p>Nu comme la main</p> <p>Sot comme ses pieds</p>
Явища природи	<p>Beau comme un (le) lever du soleil</p> <p>Beau comme le jour</p> <p>Blanc comme neige</p> <p>comme la neige Blanc</p>

	<p>Clair comme de l'eau de roche Clair comme de l'eau de source Ennuyeux comme la pluie Ennuyeux un jour de pluie Facile comme bonjour Jeune comme l'aurore Méchant comme la grêle Léger comme l'air Léger comme le vent Rouge comme du feu Tendre comme la rosée</p>
Предмети побуту	<p>Bête comme une cruche Bête comme un panier Bête comme un pot Bavard comme le claquet d'un moulin Sourd comme un pot Droit comme un cierge Droit comme un échalas Droit comme une faucille Gras comme un cent de clous Propre comme une écuelle à chat Insolent comme un valet de bourreau/de trêfle Vif comme une potée Jaune comme un cierge pascal Maigre comme un échalas Mince comme un fil Sourd comme une bûche Noir comme la cheminée Noir comme le coeur de la cheminée</p>

	<p>Plat comme une planche</p> <p>Plein comme une barrique</p> <p>Plein comme un sac</p> <p>Riche comme un coffre</p> <p>Sage comme une image</p> <p>Sale comme un peigne</p> <p>Sale comme un pot à colle</p> <p>Sec comme un cotret</p> <p>Sourd comme une cruche</p>
Свята	Rouge comme un oeuf de Pâques
Архітектура, будова	<p>Agé comme le Pont-Neuf</p> <p>Droit comme une statue</p> <p>Dur comme une enclume</p> <p>Sourd comme une enclume</p>
Професія, вид діяльності	<p>Gai comme un croque-mort</p> <p>Adroit comme un prêtre normand</p> <p>Bavard comme une consierge</p> <p>Insolent comme un laquais</p> <p>Menteur comme un arracheur de dents</p> <p>Menteur comme un laquais</p> <p>Sot comme un panier</p> <p>Soûl comme une grive</p>
Зброя	<p>Brave (vaillant) comme son épée</p> <p>Droit comme une flèche</p> <p>Raide comme une balle</p> <p>Raide comme un échelas</p> <p>Fin comme une dague de plomb</p> <p>Vif comme la poudre</p> <p>Chauve comme une bille</p>

Музичний інструмент	Sourd comme un tambour
Одяг , тканина	Haut comme une botte Blanc comme (un) linge Blanc comme un linceul Dur comme de la semelle de botte Souple comme un gant Sourd comme une poche
Речовина, матеріал	Blanc comme (l')albâtre Blanc comme de la cire Blanc comme l'ivoire Calme comme bronze Dur comme du (le) diamant Chaud comme braise Clair comme le cristal Malheureux comme les pierres (d'égout) Clair comme du cristal de roche Dur comme (la, une) pierre Dur comme du marbre Noir comme du charbon Pur comme l'or Noir comme du cirage Noir comme de l'encre Noir comme de la suie Egoux comme de cire Fin comme l'ambre Sec comme un caillou Fin comme le musc Franc comme l'or Jaune comme un cierge pascal

Їжа	<p>Jaune comme un citron</p> <p>Jaune comme un coing</p> <p>Bête comme un chou</p> <p>Bête comme un hareng saur</p> <p>Bon comme le (bon) pain (du bon pain)</p> <p>Chauve comme un oeuf</p> <p>Tendre comme du pain frais</p> <p>Rond comme une pomme</p> <p>Rouge comme une écrevisse (cuite)</p> <p>Doux comme le miel</p> <p>Maigre comme un hareng saur</p> <p>Haut comme trois pommes</p> <p>Plat comme une galette</p> <p>Plein comme un oeuf</p> <p>Plein comme un boudin</p> <p>Plein comme un oeuf</p> <p>Poli comme une glace</p> <p>Ivre comme un porc (une soupe, une tranche de pain mouillée de vin)</p> <p>Vilain comme lard jaune</p>
Іграшки	Se tenir droit comme un bilboquet
Час	<p>Brave comme un dimanche</p> <p>Triste comme un jour sans pain</p> <p>Triste comme un lendemain de fête</p> <p>Rare comme les beaux jours</p> <p>Haut comme le temps</p> <p>Clair comme le jour</p> <p>Joli comme le jour</p> <p>Brave comme un dimanche</p>

	Simple comme (le) bonjour
Гроші	Brillant comme un sou neuf Propre comme un sou (neuf)

Порівняльні звороти з сполучником “comme”, які починаються з дієслова:

Етнічна приналежність	<p>Aller (courir, marcher, trotter) comme un Basque; Boire comme un Polonais; Bûcher comme un nègre; Parler français comme une vache espagnole; Parler français comme un Basque espagnol; Fumer comme un Suisse; Travailler comme un nègre;</p>
Біблійна тематика	<p>Adorer qn comme un Jésus Aller comme le diable Attendre qn comme le Messie Craindre comme la grêle Crier comme un beau diable Crier comme le diable Crier comme un damné Croire (à) qch comme (à) l'Évangile S'agiter (se débattre, se démener) comme un diable dans un bénitier Se battre comme un diable (des diables) Dormir comme un ange Dormir comme un bienheureux Dormir comme des justes Tirer l'épée comme saint Georges Faire comme saint Jean qui donnait le baptême sans l'avoir reçu</p>

	<p>Jurer comme un sacre</p> <p>Suer (transpirer) comme une Madeleine</p> <p>Chanter comme l'oiseau de saint Luc</p> <p>Souffrir comme un damné</p> <p>Souffrir comme une âme damnée</p> <p>Se tenir comme une idole</p>
Історична тематика	<p>Boire comme un templier</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de l'an quarante</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de colin-tampon, (de Colin Tampon)</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de quatre sous</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de Jean de Werth</p>
Рослинний світ	<p>Aller et venir comme pois en pot</p> <p>Battre qn comme blé</p> <p>En faire comme des choux de son jardin</p> <p>Dormir comme une bûche</p> <p>Dormir une souche</p> <p>S'entendre à qch (s'y entendre) comme à ramer des choux</p> <p>Se ficher comme d'une guigne</p> <p>Etre pris comme dans un blé</p> <p>Repousser comme une mauvaise herbe</p> <p>Rester comme une souche</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme d'une noisette</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme d'une guigne</p> <p>Rougir comme une tomate</p> <p>Trembler comme la (une) feuille</p> <p>User de qch comme des choux de son jardin</p>
Тваринний світ	<p>Abattre comme une poule</p>

	<p>S'étendre comme un veau</p> <p>Abattre comme une poule</p> <p>Agir comme un chien fouetté</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme un poisson d'une pomme</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme un âne d'un coup de bonnet</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme un chien d'une botte de roses</p> <p>Aller (courir) comme un chat maigre</p> <p>Aller (marcher) comme les écrevisses</p> <p>Aller (marcher) comme une tortue</p> <p>Arriver comme un chien dans un jeu de quilles</p> <p>Bailler comme une carpe</p> <p>Tuer qn comme un chien</p> <p>Bailler comme une huitre</p> <p>Battre qn comme un chien</p> <p>jaser comme un merle</p> <p>Souffler comme un boeuf</p> <p>Travailler comme une bête de somme</p> <p>Chanter comme une fauvette</p> <p>Recevoir qn comme un chien dans un jeu de quilles</p> <p>Faire (être) comme le chien du jardinier</p> <p>S'accorder (s'entendre, être, vivre) comme (un) chien et (un) chat</p> <p>être comme un chien d'attache (à l'attache)</p> <p>Se battre (faire front) comme un petit coq</p> <p>Etre (vivre) comme un coq en pâte</p> <p>Se coucher comme des poules</p>
--	--

	<p>Courir comme un (chien) dératé</p> <p>Courir comme un lapin</p> <p>Courir comme un lièvre</p> <p>Courir comme un lévrier</p> <p>Courir (filer) comme un zèbre</p> <p>Crier comme une harengère</p> <p>Crier comme un putois</p> <p>Se dandiner comme un canard</p> <p>Dormir comme le lièvre, les yeux ouverts</p> <p>Dormir comme un loir</p> <p>glisser comme une anguille entre les mains</p> <p>Dormir comme une marmotte</p> <p>Ecraser comme un oeuf</p> <p>Ecrire (griffonner) comme un chat</p> <p>Engueuler qn comme du poisson pourri</p> <p>S'ennuyer comme une carpe</p> <p>Enterrer qn comme un chien</p> <p>Glisser comme chat sur braise(s)</p> <p>Se glisser comme une couleuvre</p> <p>Glisser comme un serpent</p> <p>Glorieux comme un paon</p> <p>Gober comme un oeuf</p> <p>Jouer comme une huitre</p> <p>Jouer avec sa victime comme un chat avec une souris</p> <p>Manger comme un cochon</p> <p>Manger comme un loup</p> <p>Manger comme un tigre</p> <p>Manger comme un moineau</p> <p>Manger comme un boeuf</p>
--	--

	<p>Mourir comme un chien</p> <p>Mourir comme des mouches</p> <p>Nager comme un canard</p> <p>Nager comme un chien de plomb</p> <p>Nager comme un poisson</p> <p>Dormir comme un lièvre, les yeux ouverts</p> <p>Vivre comme l'oiseau sur la branche</p> <p>Plonger comme un canard</p> <p>Se débrouiller comme un poisson dans l'eau</p> <p>Etre (regarder...) comme une poule qui a trouvé un couteau</p> <p>Etre comme une poule qui a couvé des oeufs de cane</p> <p>Guetter sa proie comme un chat guette la souris</p> <p>Guetter sa proie comme un chat fait la souris</p> <p>Recevoir qn comme un chien dans un jeu de quilles</p> <p>Se ressembler comme deux oeufs</p> <p>Se ressembler comme des oeufs</p> <p>Retomber comme un chat sur ses pattes</p> <p>Se retourner comme une carpe au grill</p> <p>Retourner comme une peau de lièvre</p> <p>Rire (se tordre) comme une baleine</p> <p>Servir comme une taupe dans un pré</p> <p>Suivre qn comme un barbet</p> <p>Tourner comme un écureuil en cage</p> <p>Travailler comme un boeuf</p> <p>Travailler comme un cheval</p> <p>Vider comme un lapin</p> <p>Vivre comme un chien</p> <p>Vivre comme un cloporte</p>
--	--

	<p>Vivre comme une larve</p> <p>Vivre comme un lézard</p> <p>Vivre comme un ours</p> <p>Vivre comme une taupe (dans sa taupinière)</p>
Частини тіла	<p>Aimer comme ses (petits) boyaux</p> <p>Aller comme les doigts dans le nez</p> <p>Arriver (venir) comme un cheveu (des/les cheveux)</p> <p>Tenir à qch comme à la chair de sa chair</p> <p>Etre comme cul et chemise</p> <p>Dormir comme un sabot</p> <p>Jouer comme un pied</p> <p>Aimer comme les yeux de la (sa) tête</p> <p>Passer comme une mouscade</p> <p>Se débrouiller comme un pied</p> <p>Aimer (chérir, conserver, soigner...) comme la prunelle de l'oeil</p> <p>Aimer (chérir, conserver, soigner...) comme la prunelle de son oeil</p> <p>Aimer (chérir, conserver, soigner...) comme la prunelle de ses yeux</p> <p>Tenir à qch comme à la prunelle de ses yeux</p> <p>Donner un titre gros (long) comme le bras</p>
Явища природи	<p>Laisser aller comme l'eau qui coule</p> <p>Aller comme le vent</p> <p>Courir comme au feu</p> <p>Craindre comme le feu</p> <p>Tomber comme de la lune</p> <p>Faire cas de qch comme des neiges d'antan</p> <p>Arriver comme un (en) ouragan</p>

	<p>Passer comme une (l') ombre</p> <p>Se ressembler comme deux gouttes d'eau</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme des neiges d'antan</p>
Предмети побуту	<p>Aller comme une bague à un chat</p> <p>Aller comme une bague au doigt</p> <p>S'en aller comme une chandelle</p> <p>Aller comme de cire</p> <p>Aller comme un matras (un tr��t) d��sempenn��</p> <p>Aller comme sur des roulettes</p> <p>Aller comme un tablier �� une vache</p> <p>Faire aller comme une toupie</p> <p>Bailler comme une four</p> <p>Boire comme une éponge</p> <p>Boire comme un tonneau</p> <p>Chanter comme un coffre</p> <p>Dormir comme une toupie</p> <p>S'entendre �� qch (s'y entendre) comme �� faire un coffre</p> <p>Etre (tourner) comme une girouette</p> <p>Nager comme un fer �� repasser</p> <p>Nager comme une meule de moulin</p> <p>Parler comme un livre</p> <p>Etre pris comme dans un ��tau</p> <p>Raisonner comme un coffre</p> <p>Raisonner comme un coquillage</p> <p>Raisonner comme une cruche</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de sa première pipe</p> <p>Tomber comme d'un arrosoir</p> <p>Veiller comme une lampe</p>

	Gagner comme dans un fauteuil
Відчуття	<p>Aimer comme la colique</p> <p>Aller comme un charme</p> <p>Errer (rôder) comme une âme en peine</p> <p>Crier comme un perdu</p> <p>Avaler doux comme laid</p> <p>Se porter comme un charme</p>
Архітектура та будова	<p>Aller (bien) comme le Pont-Neuf</p> <p>Entrer comme dans une auberge</p> <p>Entrer comme dans un moulin</p> <p>Entrer comme dans une écurie</p> <p>Parler comme un moulin</p> <p>Nager comme une meule de moulin</p> <p>Se porter comme le Pont-Neuf</p> <p>Souffler comme une forge</p>
Професії та види діяльності	<p>Aller comme un preneur de taupes</p> <p>Arriver comme les carabiniers (d'Offenbach)</p> <p>Attendre qn comme les moines (font) l'abbé</p> <p>Boire comme un chantre</p> <p>Boire comme un pompier</p> <p>Boire un sonneur</p> <p>Crier comme un charretier</p> <p>Dormir comme un sapeur</p> <p>Dormir comme un prince</p> <p>Faire comme les bahutiers</p> <p>Dormir comme un évêque</p> <p>Enlever qn comme un corsin</p> <p>S'entendre comme larrons en foire</p> <p>Fumer comme un sapeur</p>

	<p>S'injurier comme des crocheteurs</p> <p>Jurer comme un charretier</p> <p>Jurer comme un païen</p> <p>Jurer comme un soutier</p> <p>Jurer comme un marinier qui est engravé</p> <p>Manger comme un Hospitalier</p> <p>Peiner comme un damné</p> <p>Peiner comme un galérien</p> <p>travailler comme un galérien</p> <p>Manger comme un maçon</p> <p>Bouffer comme un pape</p> <p>Roupiller comme un pape</p> <p>Souffrir comme un galérien</p> <p>Se quitter comme des tailleurs</p> <p>Traiter qn comme le valet de carreau</p> <p>Travailler comme un mercenaire</p> <p>Se laisser tromper comme un conscrit</p> <p>Vivre comme un prince</p> <p>Souffrir comme un roué</p>
Дія, діяльність	<p>Aller à qch comme au supplice</p> <p>S'en défendre comme d'un meurtre</p> <p>Porter comme une chasse</p>
Зброя	<p>Crever comme un (canon de vieux) mousquet</p> <p>Arriver comme une bombe</p> <p>Rimer comme hallebarde et miséricorde</p> <p>Tomber comme une bombe</p> <p>Partir comme un trait</p>
Засоби пересування	<p>Fumer comme une locomotive</p> <p>Arriver comme un bolide</p>

	<p>Jouer comme un fiacre</p> <p>Tomber comme un bolide</p>
Предмети загального вжитку	<p>Chanter comme une sirène de moulin</p> <p>Chanter comme une seringue</p> <p>Arriver comme une bombe</p> <p>Boire comme un trou</p> <p>Passer comme une lettre à la poste</p> <p>Porter comme une relique</p>
Музичний інструмент	<p>Arriver comme tambourin à noces</p> <p>Raisonner comme un tambour.</p>
Одяг та тканина	<p>Aller comme un pardessus à un canard</p> <p>Aller comme un gant</p> <p>Aller à qn comme un bas de soie</p> <p>Connaître comme (le fond de) sa poche</p> <p>S'habiller (se mettre) comme un fagot</p> <p>Glisser comme sur toile cirée</p> <p>Jouer comme une pantoufle</p> <p>Jouer comme une savate</p> <p>Jouer comme un sabot</p> <p>Manger comme un (gros) crevé</p> <p>Raisonner comme une pantoufle</p> <p>Retourner comme un gant</p> <p>Se retourner comme un gant</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de ses vieilles bottes</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de ses vieux souliers</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme de sa première chemise</p>

	<p>S'en soucier (s'en moquer) comme de sa première culotte</p> <p>Travailler comme un sabot</p> <p>Travailler comme une savate</p>
Речовина та матеріал	<p>Attire qn comme plâtre</p> <p>Casser qch comme verre</p> <p>Dormir comme une masse</p> <p>Aller comme de cire</p> <p>Nager comme une balle de plomb</p> <p>Nager comme un caillou au fond de l'eau</p> <p>Dormir comme un plomb</p> <p>S'endormir comme une pierre</p> <p>Prendre feu comme (de l') amadou</p> <p>Fondre comme le cire au soleil</p> <p>Peser comme une chape de plomb</p> <p>Tenir comme (une) poix</p>
Їжа	<p>Prendre du beurre gros comme une noisette</p> <p>Prendre du beurre gros comme noix</p> <p>Ecraser comme un oeuf</p> <p>Se ficher comme d'une guigne</p> <p>Se ressembler comme deux oeufs</p> <p>Se ressembler comme des oeufs</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme d'une noisette</p> <p>S'en soucier (s'en moquer) comme d'une guigne</p> <p>S'emporter (monter, être vif) comme une soupe au lait</p> <p>Rougir comme une tomate</p> <p>Veiller à qch comme au lait sur le feu</p> <p>Venir comme lard aux pois</p> <p>Venir comme un potiron</p>

<p>Людські якості чи вади</p>	<p>Battre (frapper, taper) comme un sourd Juger (parler) de qch comme les aveugles des couleurs Courir comme un fou Crier comme un aveugle (qui a perdu son bâton) Crier comme un dératé Crier comme un enragé Crier comme un fou Crier comme un perdu Crier comme un sourd Dormir comme des morts Rire comme un bossu Jouer comme un un infirme Manger comme un ogre Manger comme une mauviette Souffrir comme un possédé Souffrir comme un roué</p>
<p>Іграшки</p>	<p>Se retourner toujours sur ses jambes (ses pieds) comme un bilboquet Faire aller comme une toupie Etre (tourner) comme une girouette Dormir comme une toupie Tourner comme une toupie (d'Allemagne) Tourner comme un toton Ronfler comme une toupie</p>
<p>Кількість</p>	<p>Repartir comme en quatorze Manger comme quatre Se moquer du tiers comme du quart Traiter qn comme une quantité négligeable</p>
<p>Хвороби</p>	<p>Fuir comme la peste</p>

	<p>Fuir qn comme un pestiféré</p> <p>Manger comme un chancre</p> <p>Tenir comme (une) teigne</p> <p>Traiter qn comme un morveux</p>
--	---

RÉSUMÉ

La recherche porte sur les caractéristiques linguoculturelles des comparaisons.

L'objet d'étude est les phraséologismes comparatifs avec le connecteur «comme».

L'objectif est d'étudier les caractéristiques structurales et sémantiques des phraséologismes français avec le connecteur «comme», tirées du dictionnaire de phraséologie français-russe.

La compréhension du monde détermine les visions culturelle et linguistique du monde. L'image culturelle est formée sur la base des traditions et de l'expérience des générations et des valeurs culturelles. L'image linguistique est un ensemble de représentations. Elle reflète sous des formes verbales la réalité perçue par la conscience.

Les gens perçoivent le monde en trouvant des similitudes ou des différences. Autrement dit, la réalité est perçue par comparaison. La comparaison est étudiée par de différentes sciences. Par exemple, en logique, une comparaison c'est une technique qui établit la similitude et la différence des objets, phénomènes du monde objectif. En philosophie, c'est un acte de pensée par lequel le contenu et l'être sont catégorisés et évalués.

La comparaison a également trouvé sa place en linguistique. Elle est exprimée au niveaux différents : stylistique, grammatical, lexical y compris phraséologique par les comparaisons stables.

Mots-clés: *vision du monde, comparaison, comparatif, phraséologie.*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Брахімі Ольга Віталіївна, студентка 2-го курсу, форми навчання денної, факультету іноземної філології, спеціальність мова і література (французька), адреса електронної пошти il.sognatore911@gmail.com;

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему: «Лінгво-культурологічні особливості порівняльних зворотів у французькій мові» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____